

Budsjett og økonomiplan 2024 - 2027

«Danse med
demografien»

Program budsjettsamling 2023

Onsdag 18. oktober

09:00 - 09:45 Innledning v/rådmann Robert Pettersen

09:45 - 11:15 Budsjett og økonomiplan 2024 - 2027

11:15 - 12:00 Lunsj

12:00 - 17:00 Presentasjon sektorer og tjenester

Torsdag 19. oktober

09:00 - 09:15 Introduksjon til dagen v/rådmannen

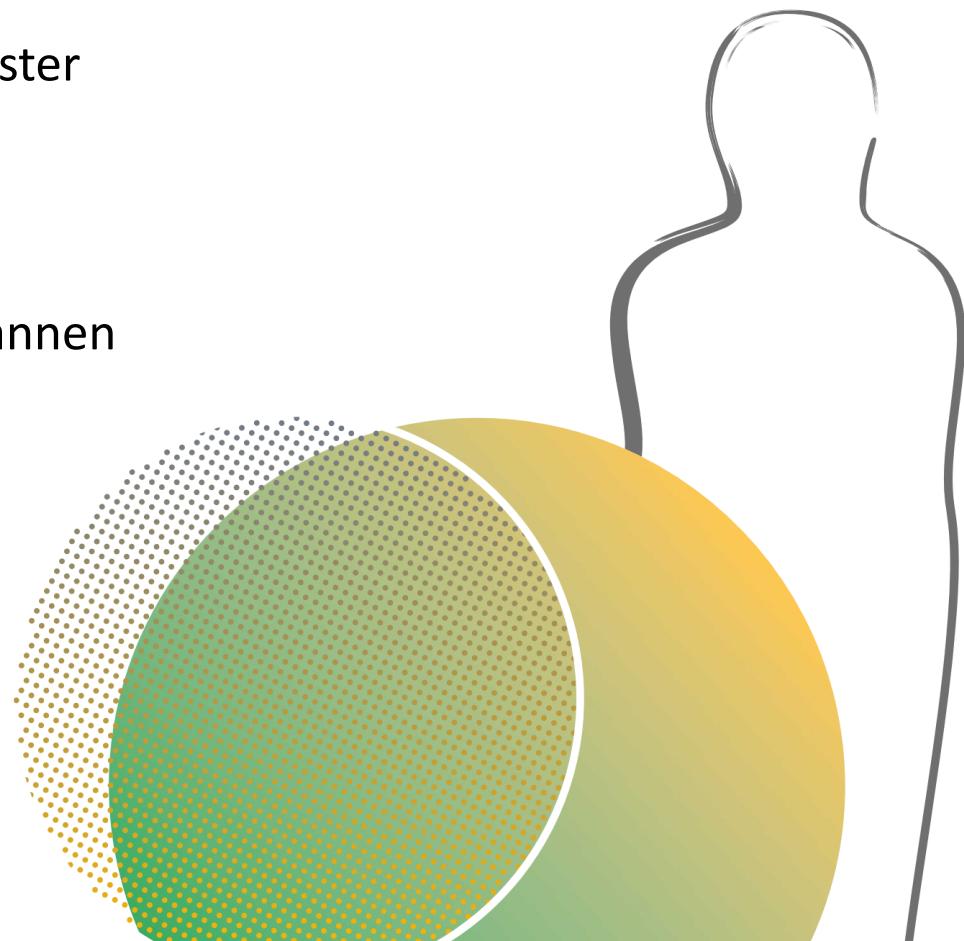
09:15 - 10:00 Rana Utvikling

10:00 - 12:00 KS konsulent v/Håvard Moe

12:00 - 12:30 Lunsj

12:30 - 14:00 Drøfting og innspill

14:00 - 14:30 Oppsummering v/rådmannen

Rekkefølge og tidsramme presentasjoner fra sektorer og tjenester

<i>Sektor</i>	<i>Tid (min)</i>
Helse og omsorg	60
Oppvekst og kultur	60
Teknisk sektor	45
Støttetjenesten	30
NAV kommune	15
Rana Byggdrift KF	30
Kirkelig fellesråd	15

Budsjett og økonomiplan 2024-2027

Politisk involvering

• Budsjettforutsetninger KST	20. Juni
• Statsbudsjettet 2024	6. Oktober
• Bakgrunnsmateriale budsjettsamling	10. oktober
• Politisk budsjettsamling	18.-19. oktober
• Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan	7. november
• Spørsmål og svar	7. - 17. november
• Innstilling fra formannskapet	28. november
• Vedtak i kommunestyret	19. desember

ÅRETS VERTSKAPSKOMMUNE 2022

NHO og KS gratulerer
Rana kommune
med prisen for årets vertskapskommune
for næringsutvikling.

Dato 1. februar 2022

Ole Erik Almlid
Administrerende direktør, NHO

Gunn Marit Helgesen
Styreleder, KS

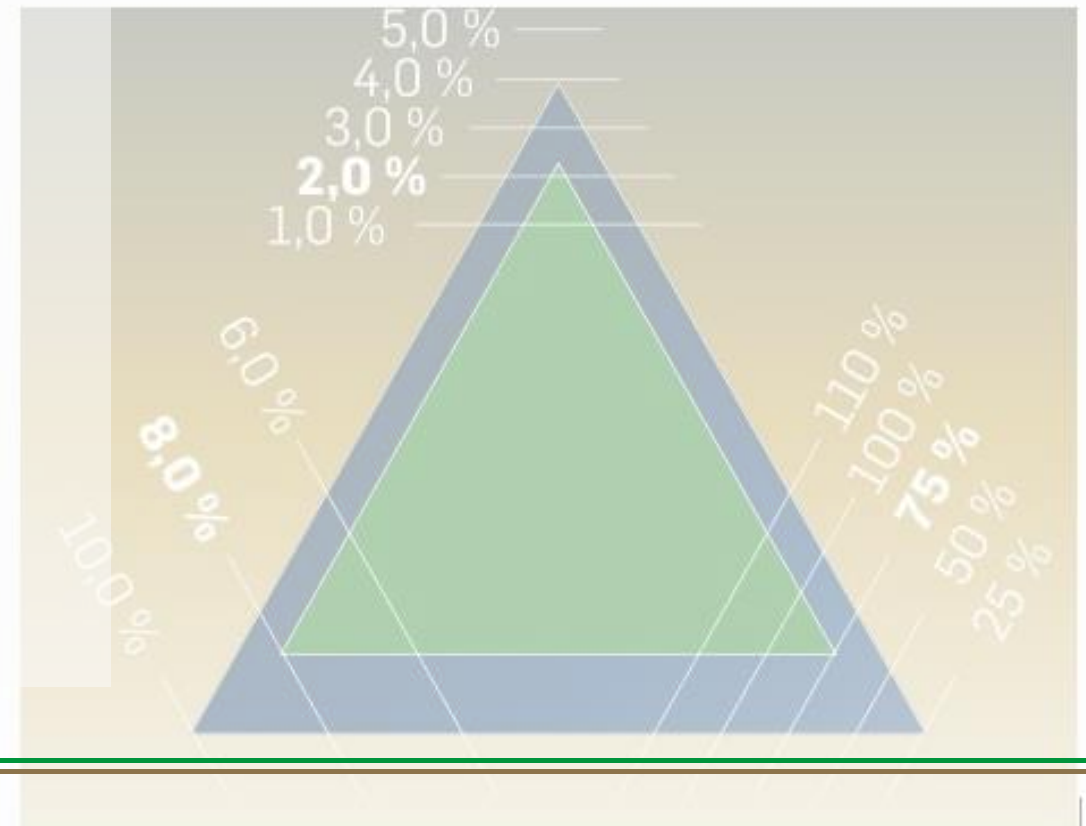
Kommuneloven § 1 - Formål

- Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det. Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt **lokaldemokrati** med aktiv innbyggerdeltakelse.
- Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte **tjenester** og drive **samfunnsutvikling** til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig **myndighet**. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitskapende og bærekraftige.

Rana-modellen

KOMMUNAL ØKONOMISK BÆREKRAFT

Samfunnsutvikling

Byutvikling

Kirkeakse

Meierikvartal

Sjøfront

Havmannplass

Nytorget

Jernbanepark

Talvikpark

Nordlandstorg

Planlegging

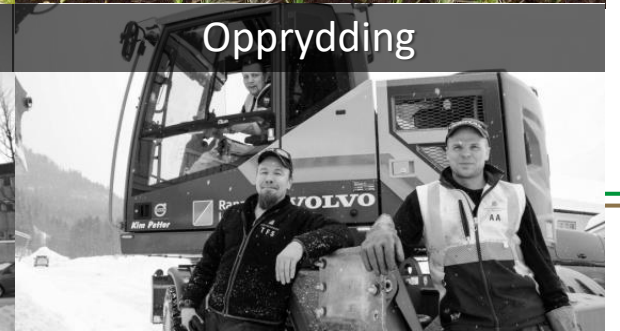
Prosjektering

Parkering

Opprydding

Ny skolestruktur

Investeringer på rundt 1,5 mrd. kr

Nord-Norges store utfordringer

«Økonomi- og demografiparadokset»

(Professor Kjell Arne Røvik)

«Generasjonsbalansen er ødelagt, og særlig i den norske periferien. Antall eldre eksploderer de neste 20 årene og setter hele velferdsstaten i spill»

(Professor Victor Normann, leder av regjeringens demografiutvalg)

«Politikere overbyr hverandre med løfter om ressurser til tjenesten, økte standarder, flere rettigheter og bedre kvalitet. De snakker sjelden om begrensninger og måtehold i tjenestene»

(Helsepersonellkommisjonen)

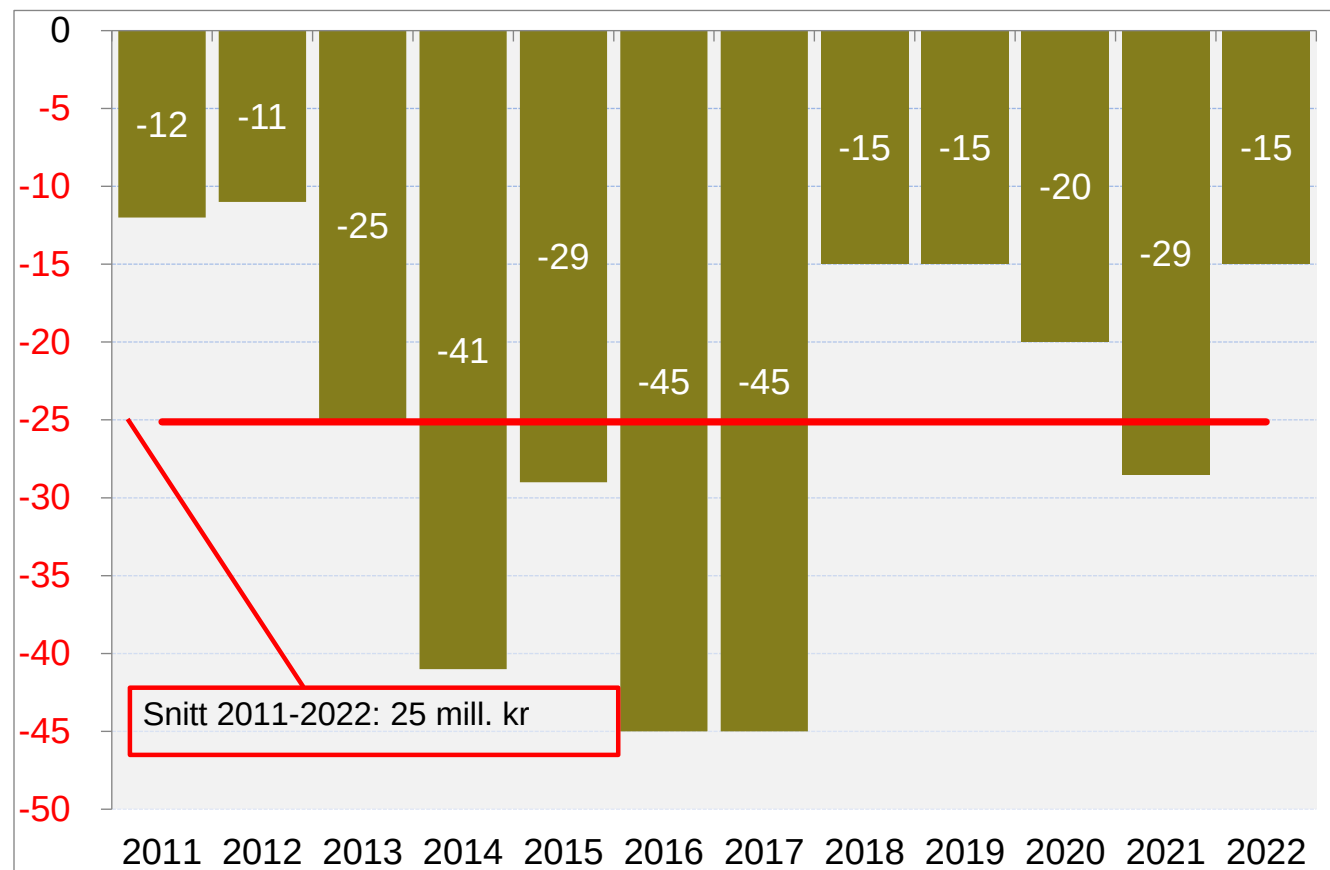
Utfordringer

- Demografiske utfordringer - flere eldre og færre unge
- For høyt driftsnivå og strukturelle utfordringer
- Behov for handlingsrom for å ivareta samfunnsutviklerrollen

Styringsverktøy

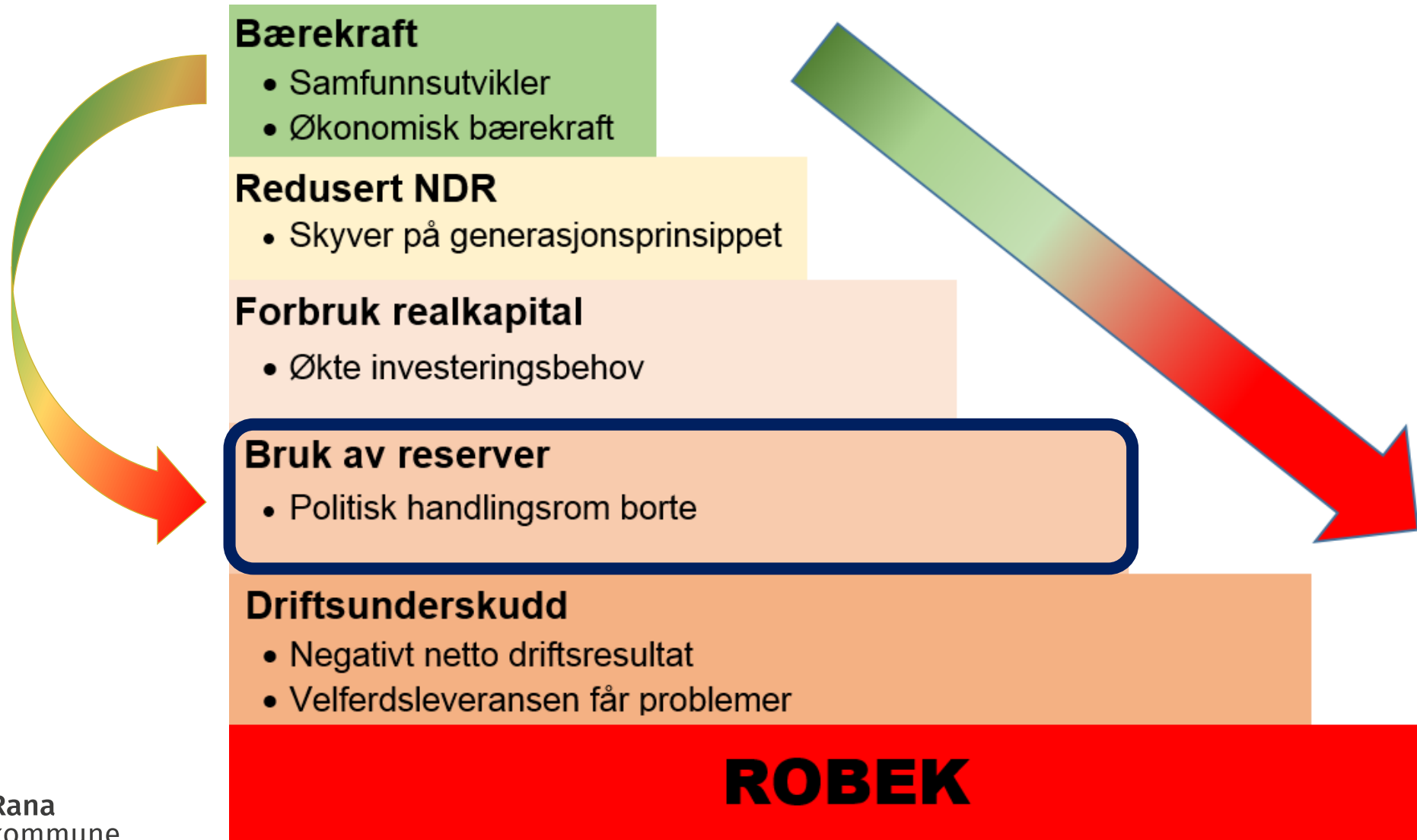
- **KØB modellen med økonomiske handlingsregler.**
- **Kommunikasjonsstrategi**
- **Gode beslutningsunderlag og god styringsinformasjon.**

Måloppnåelse	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Omstillingsmål akkumulert	48	89	118	163	208	223	243	263	292	307
Awik omstillingsmål (res. drift)	-12	-15	-10	26	8	5	-7	47	26	32
Akkumulert måloppnåelse	36	74	108	189	216	228	236	310	318	339

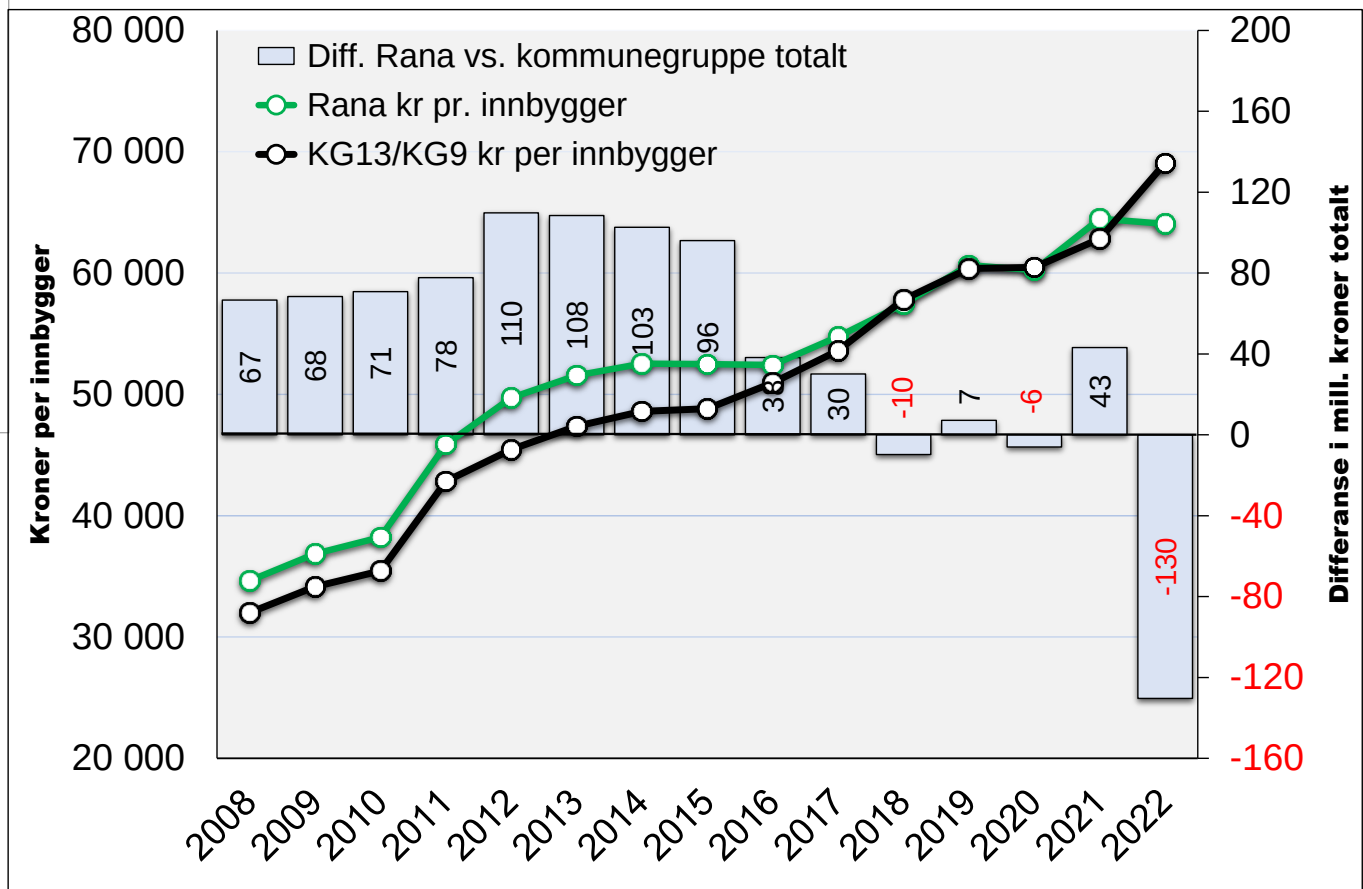
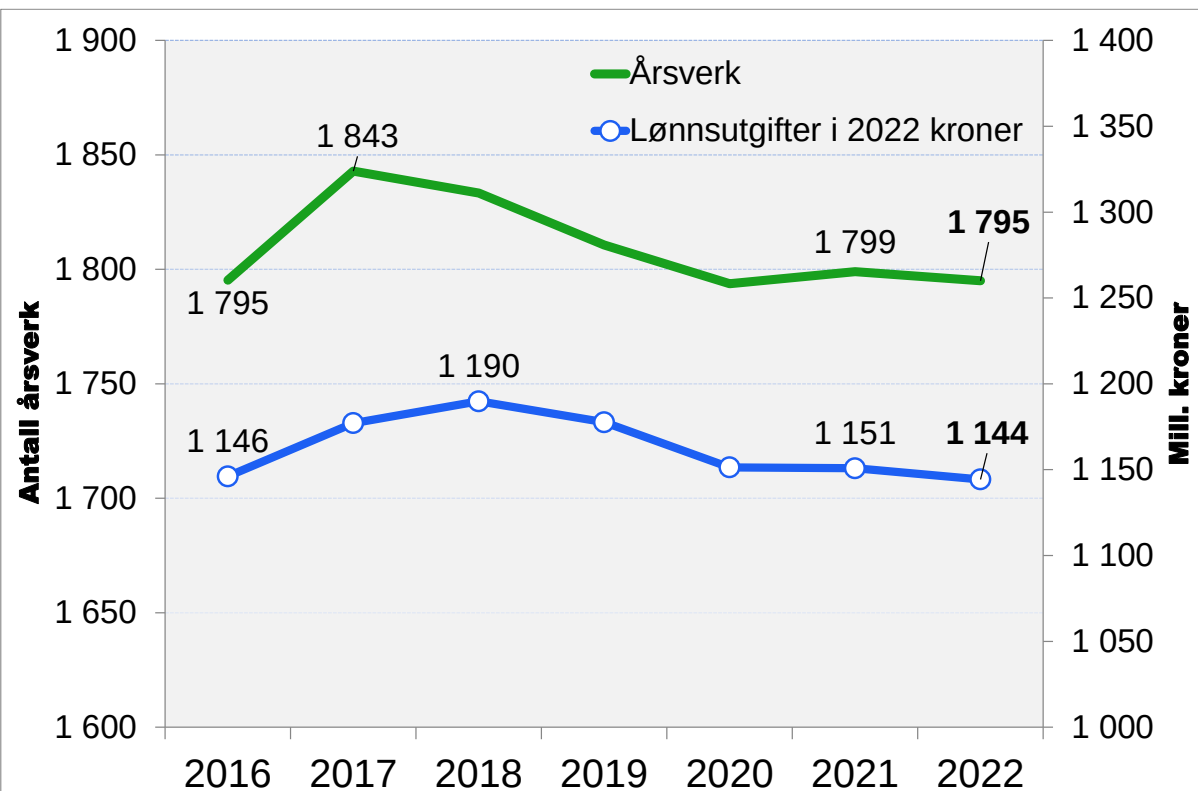

- I perioden 2011 – 2022 har drifta omstilt for 339 mill. kr, 32 mill. kr **over** omstillingsmålet
- Omstillingstakten var størst i perioden 2014 - 2017 med i snitt 40 mill. kr pr år.

Formidling

Kontroll på ressursbruken

Kvaliteten øker

- Kommuneindeksen 2023 - **16.plass** (2022: 84.plass)
 - Agenda Kaupang - Styring, kvalitet, effektivitet, finans og kostnader
- Kommune NM 2023 (NHO) - **72. plass** (2022: 86.plass)
 - Attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse, og kommunal økonomi.
- Åpenhetsbarometeret 2023 – **86.plass** (2022: 315.plass)
- Kommunebarometeret 2023 - **94.plass** (2022: 140.plass)

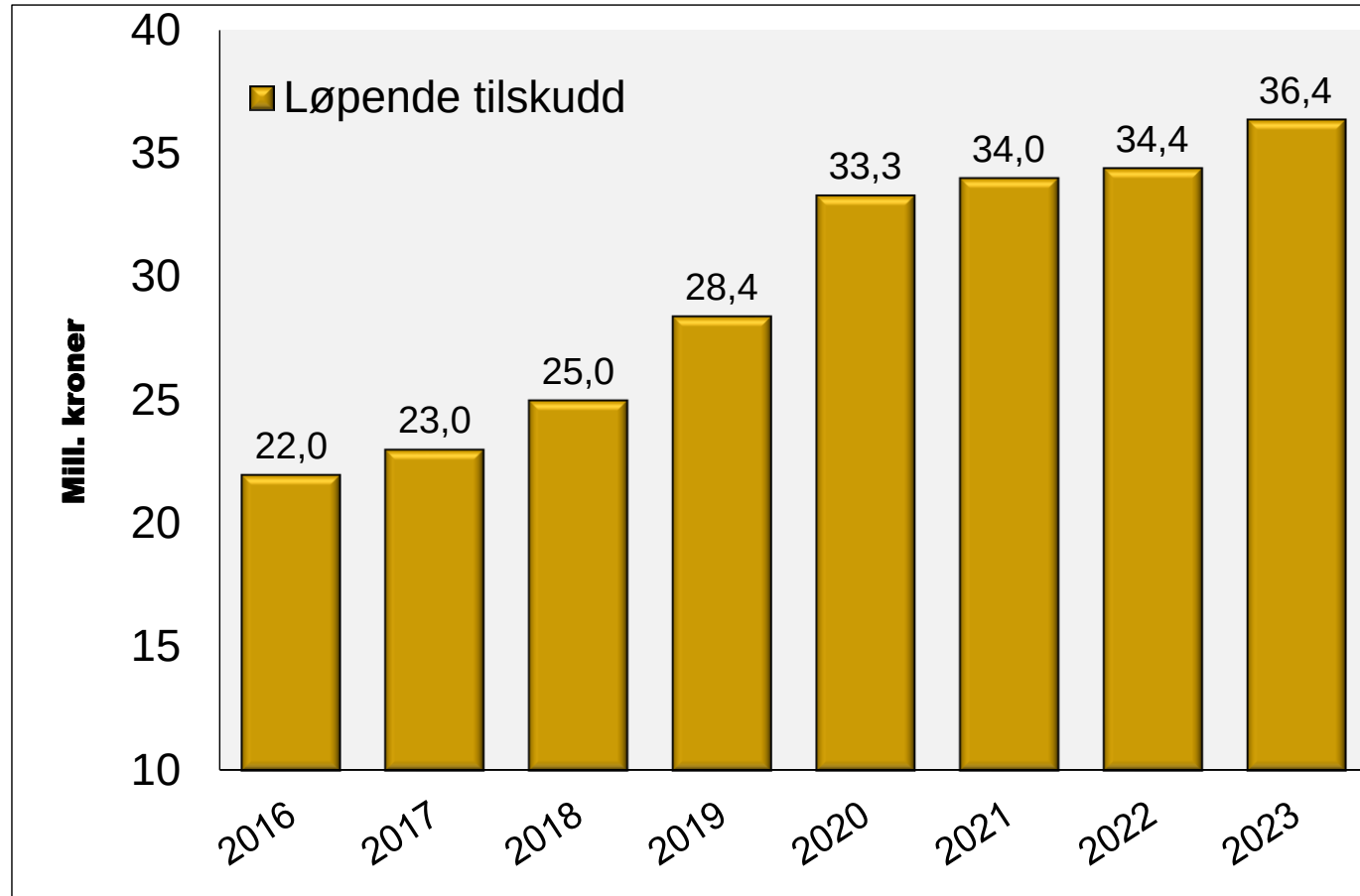
Tabell 1: Kommuneindeksen 2023. Topp 20 kommuner. Data fra 2022.

Rang	Kommune	Kvalitet	Kostnader	Finanser	Kommuneindeks
1	1834 Lurøy	0,00	0,36	3,69	1,34
2	3046 Krødsherad	0,19	0,71	1,66	0,85
3	3032 Gjerdrum	0,03	1,47	0,80	0,76
4	1144 Kvitsøy	-	0,33	1,95	0,70
5	1547 Aukra	0,02	-	1,63	0,69
6	1120 Klepp	0,05	1,22	0,69	0,64
7	1114 Bjerkreim	0,21	0,28	1,45	0,64
8	1818 Herøy (Nordland)	0,00	0,40	1,49	0,63
9	1119 Hå	-	0,03	1,25	0,62
10	3804 Sandefjord	0,25	0,95	0,63	0,60
11	1151 Utsira	0,34	-	0,93	0,59
12	1124 Sola	0,17	0,86	0,73	0,58
13	3053 Jevnaker	0,10	1,07	0,54	0,56
14	3424 Rendalen	-	0,00	1,39	0,56
15	3036 Nannestad	0,05	1,47	0,16	0,55
16	1833 Rana	0,07	0,59	0,94	0,53
17	3034 Nes	-	0,14	1,11	0,51

KS-10 faktor – medarbeiderundersøkelse 2022

Faktor	Navn	Rana 2022	Rana 2020	Utvikling	Landet	Beskrivelse
1	Indre motivasjon	4,17	4,16	↑	4,23	Motivasjonen for oppgavene i seg selv - indre jobbmotivasjon.
2	Mestringstro	4,27	4,27	→	4,32	Tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre jobbutfordringer.
3	Autonomi	4,15	4,13	↑	4,25	Mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger, basert på egen kompetanse, og definert jobbrolle.
4	Bruk av kompetanse	4,14	4,14	→	4,21	Positiv opplevelse av bruk av egen kompetanse i jobben.
5	Mestringsorientert ledelse	3,84	3,81	↑	3,97	Ledelse som vektlegger at medarbeidere skal utvikle seg utfra egne forutsetninger, slik at man opplever mestring og yter sitt beste.
6	Rolleklarhet	4,22	4,20	↑	4,27	Forventningene til jobben er tydelig definert og kommunisert.
7	Relevant kompetanseutvikling	3,45	3,42	↓	3,65	Relevant kompetanseutvikling bidrar til at medarbeiderne er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet.
8	Fleksibilitetsvilje	4,41	4,43	↑	4,45	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
9	Mestringsklima	4,06	3,98	↑	4,13	Medarbeiderne motiveres av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
10	Prososial motivasjon	4,69	4,67	↑	4,68	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre (prososial motivasjon), er en viktig drivkraft med dokumentert positiv effekt.

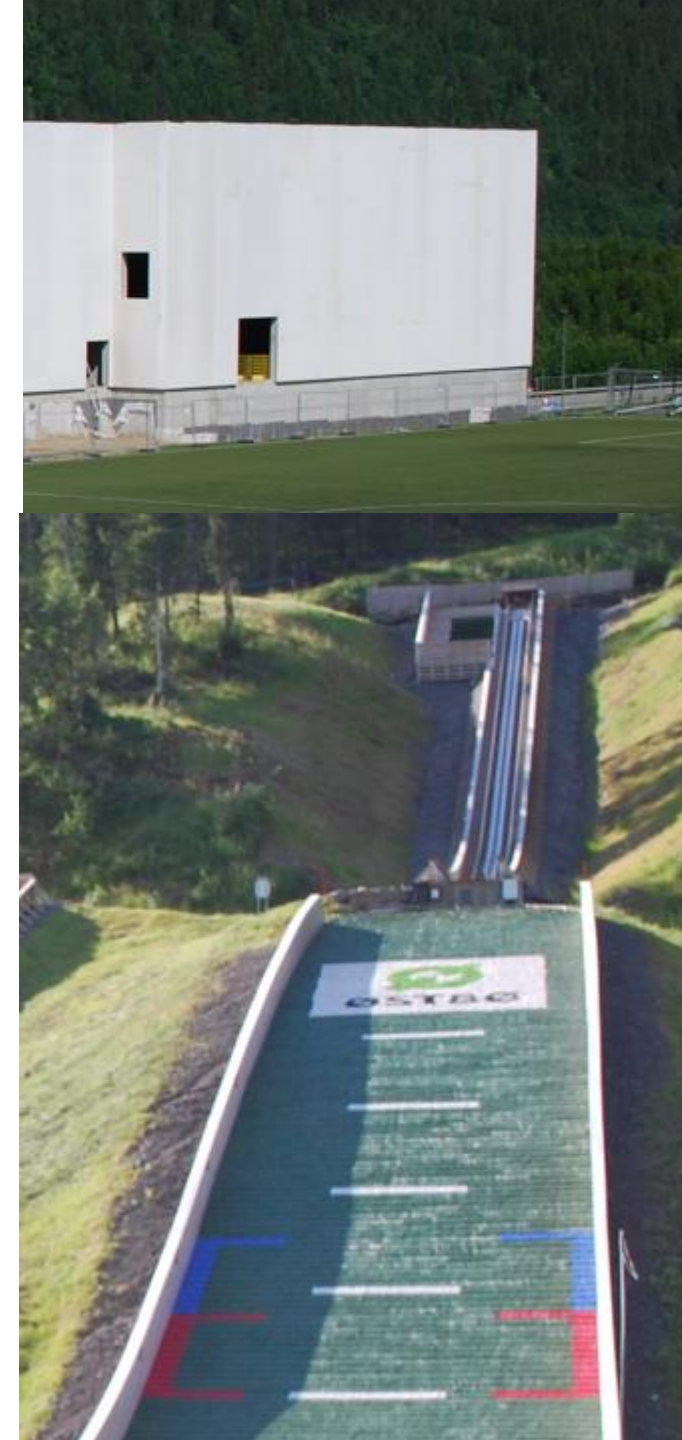
Økt eksternt engasjement

Rana
kommune

I tillegg:

- Forskutterte spillemidler **62,4 mill. kr**
- Investeringsstilskudd idrettsanlegg: **18,5 mill. kr**
- Husleie gymsaler: **6,0 mill. kr**

Økt eksternt engasjement

Fageråsbakkene og Gruben flerbrukshall

- Investeringskostnadene høyere enn forutsatt
 - ✓ Fageråsbakkene 51 mill. kr -> 88 mill. kr (73 %)
 - ✓ Gruben flerbrukshall 175 mill. kr -> 225 mill. kr (29 %)
- Vesentlig høyere rente enn forutsatt – dobling

Gruben flerbrukshall

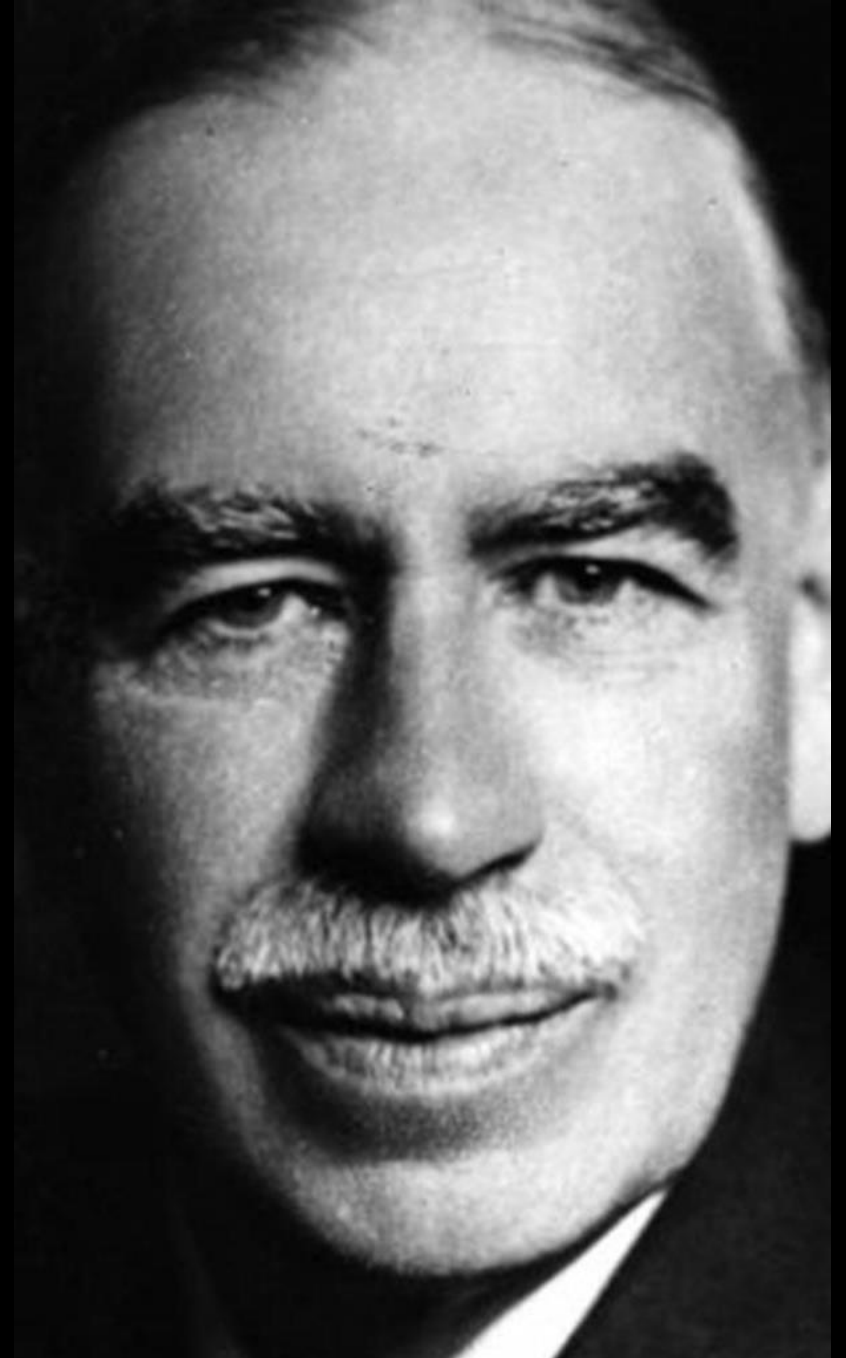
- ✓ Rentekostnadene øker med over 5,0 mill. kr (340 prosent)
- ✓ Økt finansieringsbehov og økt rente øker kapitalkostnadene som må finansieres av brukerne
- ✓ Samtidig er det gratis å bruke kommunale anlegg

John Mayard Keynes

1883 - 1946

*«The difficulty lies not so much in
developing new ideas as in escaping from
old ones»*

Budsjett og økonomiplan 2024 - 2027

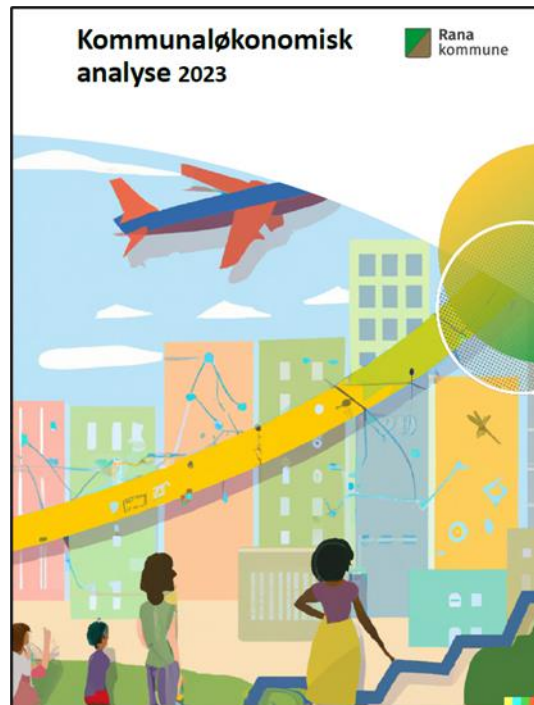
«Danse med demografien»

Mål med samlingen

- Etablere en felles plattform – forståelse av nåsituasjon og utfordringsbildet.
- Presentere foreløpige økonomiske rammer og analyser.
- Informasjon som politikerne kan ta inn i de partipolitiske prosessene.
- Administrasjonen tar med seg signaler inn i ferdigstilling av forslag til budsjett og økonomiplan.

Sentrale underlagsdokumenter

Kommunaløkonomiske

ord og uttrykk

2023

Litt ekstra service.....

Vi bruker mange ord og uttrykk når vi snakker om kommuneøkonomi.

Vi har laget et hefte med et utplukk av ord og uttrykk som du vil møte som folkevalgt.

Kommunens roller

- ☐ Samfunnsutvikler
- ☐ Tjenesteyter
- ☐ Demokratisk arena
- ☐ Myndighetsutøver

Kommunestyrets lovpålagte ansvar

- Handlingsevnen skal ivaretas over tid – handlingsregler.
- Økonomiplanen: oppfølging av utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer.
- Balanse, fullstendighet, realisme.

Mål for økonomiarbeidet

Bærekraft

Skape handlingsrom og forutsigbare og bærekraftige tjenester over tid.

Overholde budsjettrammer

Overskudd og underskudd for enheter overføres fra et år til neste.

Styring og kontroll på økonomien gir politisk handlingsrom

Rammestyring

NAV kommune
44,8 mill. kr

Helse og omsorg
666,5 mill. kr

Teknisk
115,6 mill. kr

Øvrige 180,8 mill. kr
Kirka, fellesområde drift, Rana Byggdrift KF

Budsjett
2023:

1 734 mill. kr

Oppvekst og kultur
605,8 mill. kr

Stab/støtte
120,7 mill.

Strategidokument

Kommuneplan 2017-2027

Samfunnsdel med arealstrategier

Den røde tråden....

Vurdering -
utfordringer?

Hva ønsker vi å
oppnå?

Økonomiske
rammer og mål

Krav og forventning
- årets oppdrag ?

Hva skal min
enhet levere?

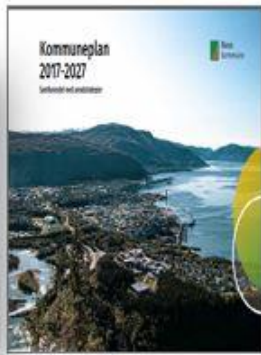
Hva forplikter
jeg meg til ?

Hvor langt er vi
kommet?

Hva ble
resultatet?

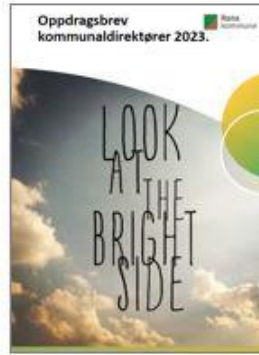
Kunnskap

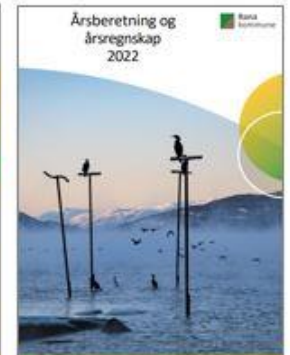
Politisk retning

Prioritering av ressurser

Iverksetting

Helhetlig rapportering

Utfordringsbilde –på kort og lang sikt

Demografi

Endring i
inntekter

Klima- og
naturendringer

Samfunns-
sikkerhet og
beredskap

Utenforskap

Press på
demokratiet

Perspektivanalysen

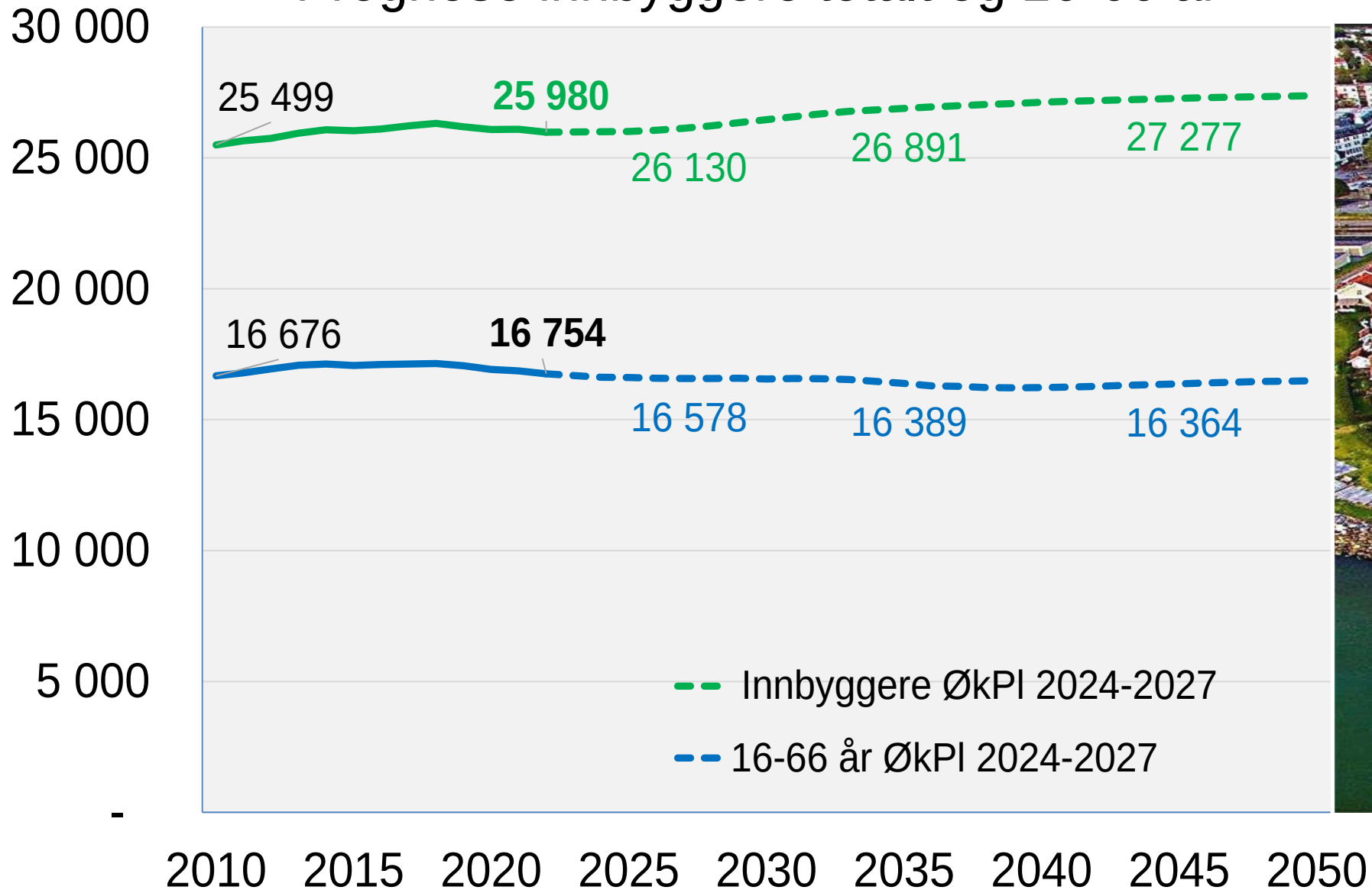
- Vekst og omstilling
- Tilgang på fornybar energi - Næringsutvikling
- Areal, natur og friluftsområder
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Økologisk- og sosial bærekraft, folkehelse
- Boliger
- Utenforskap
- Demografi og rekruttering, lav innvanderandel
- Kommuneøkonomi - KØB

Sentralt kunnskapsgrunnlag

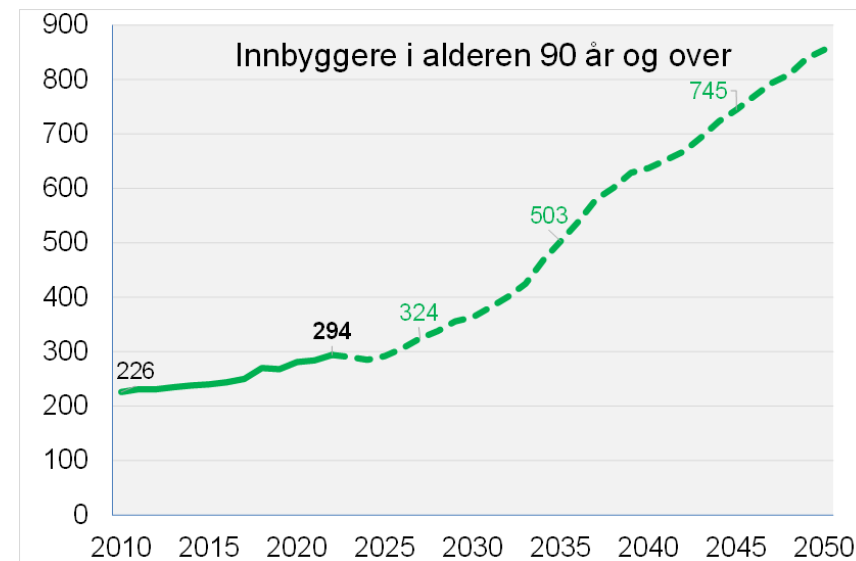
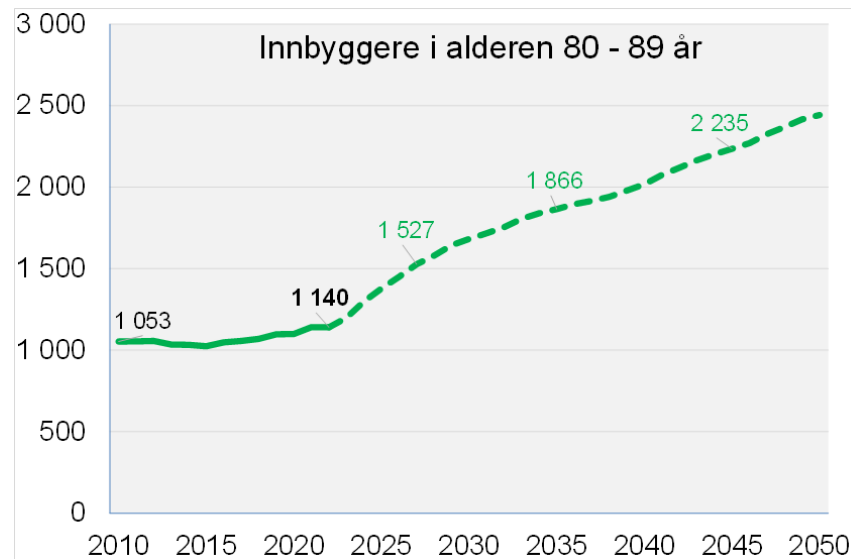
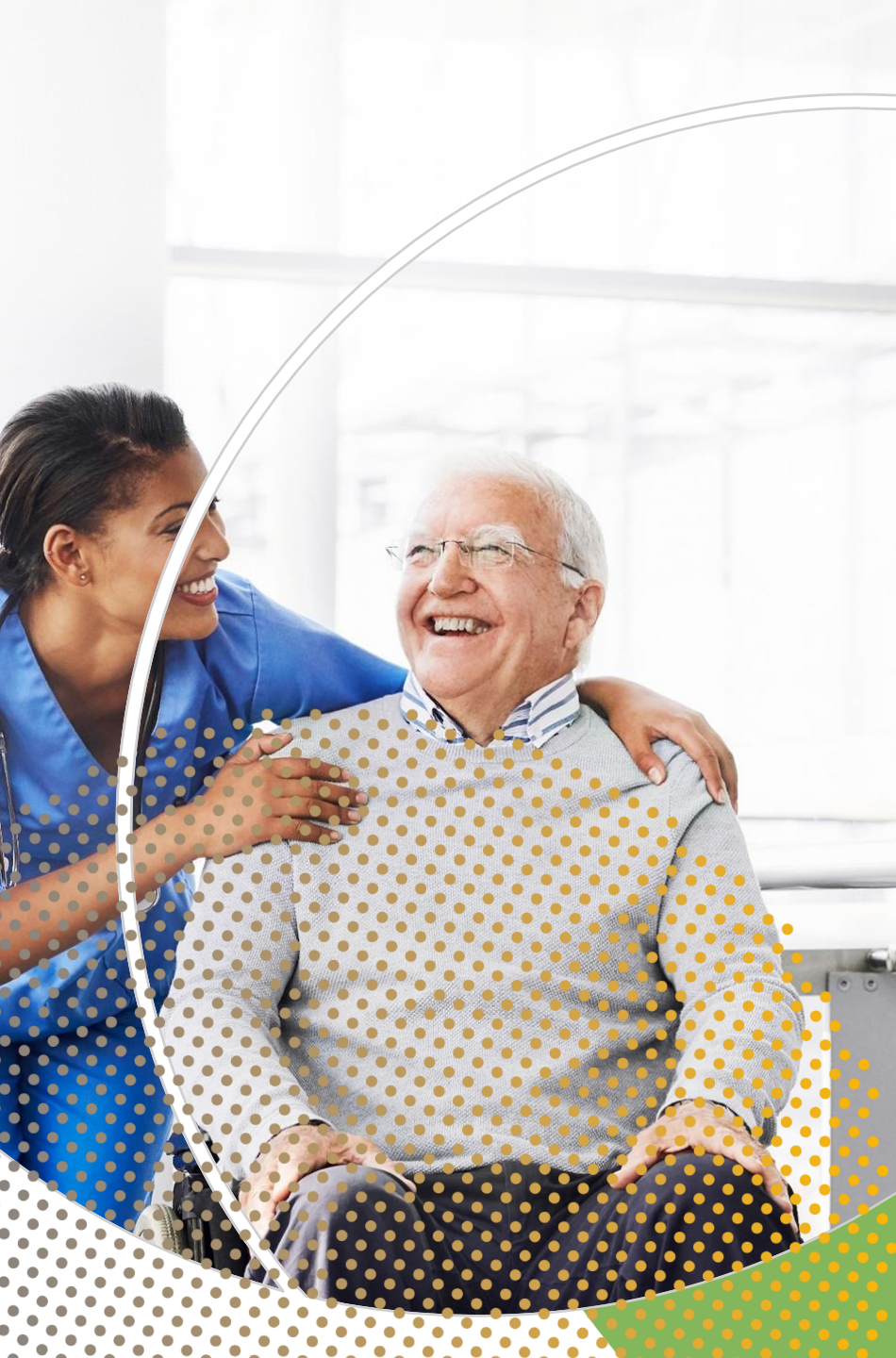
Fortsatt ingen befolkningsvekst

<i>1.halvår</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
Fødte	118	117	136
Døde	122	147	100
Fødselsoverskudd	-4	-30	36
Innflytting	321	399	407
Utflytting	338	342	361
Nettoflytting	-17	57	46
Sum endring 1.halvår	-21	27	82

Prognose innbyggere totalt og 16-66 år

Demografi og rekrutteringsutfordringer

Utenforskap...

- Ett av ti barn lever i fattigdom i Norge i dag
- 659 000 personer mellom 20 -66 år står utenfor arbeidslivet – en andel på 19,7 prosent.
- Hvis 659 000 personer stod og holdt hverandre i hendene fra Oslo ville man rekke til Namsos

Som samfunn kan vi ikke la være å bry oss.....

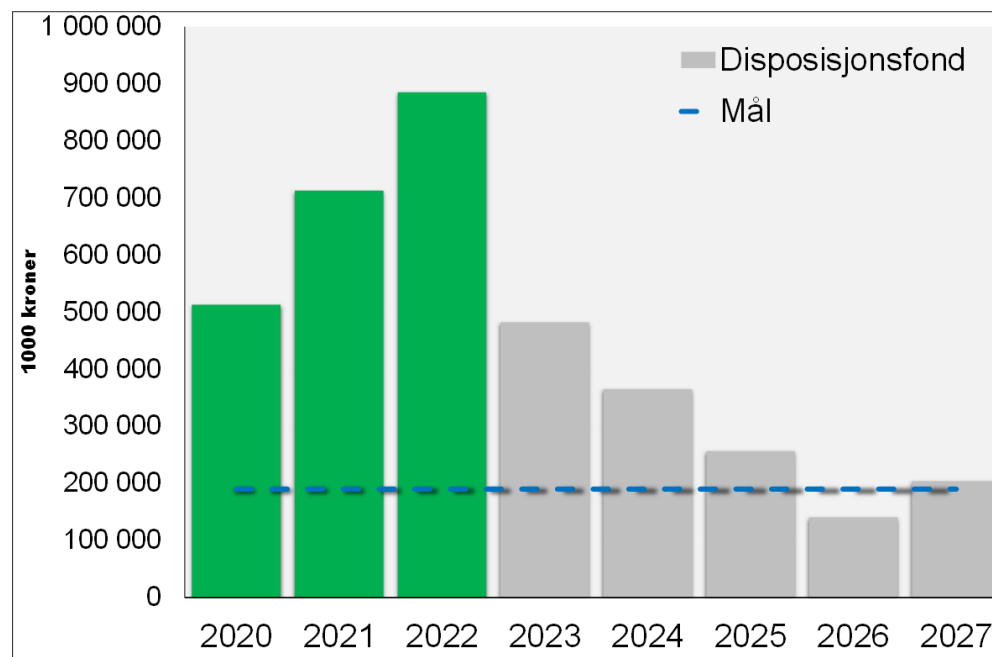

Kommuneøkonomi - KØB

- Renteutvikling
- Investeringsgrad- lånegjeld
- Usikre finansinntekter.
- Driftens evne til omstilling.
- Reetablere disposisjonsfond

Handlingsregelen for KØB er under press.

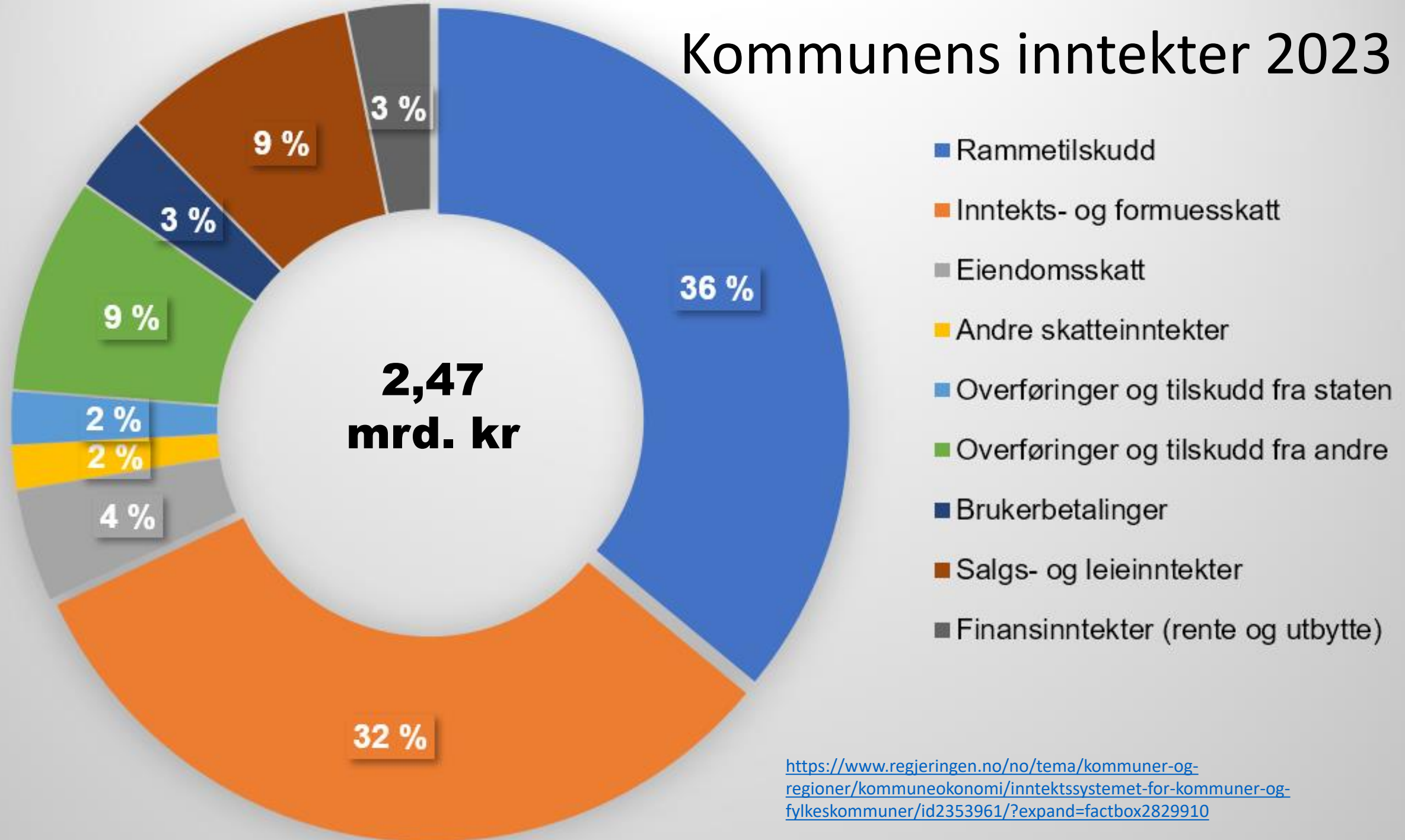
Handlingsrommet har krympet

Handlingsreglene for økonomisk bærekraft - i ubalanse i 2023

<i>Måltall</i>	<i>Mål</i>	<i>2023</i>	<i>Avvik i %</i>	<i>Avvik i mill. kroner</i>
Netto driftsresultat	3,0 %	-15,7 %	-18,7 %	-447
Disposisjonsfond	8,0 %	20,2 %	12,2 %	291
Netto lånegjeld	75,0 %	99,1 %	-24,1 %	-575
Samlet bærekraftsavvik				-731

Kommunens inntekter 2023

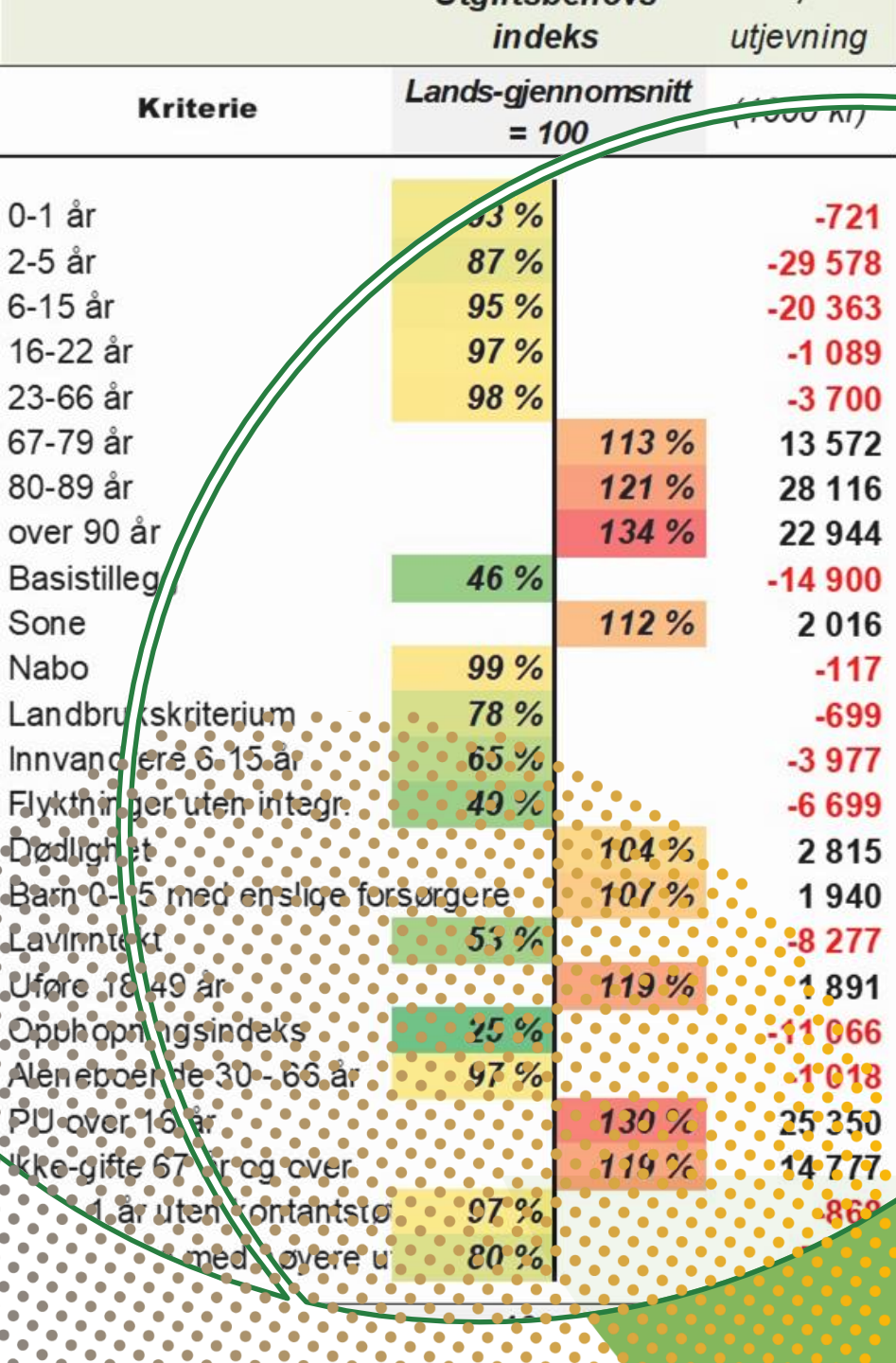

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/inntektssystemet-for-kommuner-og-fylkeskommuner/id2353961/?expand=factbox2829910>

Inntektssystemet

- byr opp til dans med demografien

Essensen i Inntektssystemet

- **Frie inntekter** (skatteinntekt og rammetilskudd) fordeles gjennom inntektssystemet.
- **Staten fastsetter ramme –kommunen prioriterer.**
- To omfordelingsordninger for å oppnå likeverdige tjenester uavhengig av bokommune:
 - **Skatteutjevning og utgiftsutjevning.**

Kommunens behov beregnes ut fra sammensetning av kommunens innbyggere (alder, sosioøkonomiske karakteristika, geografi mv.).

Utgiftsutjevning 2024 – Rana kommune

Utgiftsutjevning	Antall Rana	Utgiftsbehovs indeks	+ / - utjevning	Andel utgiftsbehov	Endring fra 2023
	25 947	Lands- gjennomsnitt = 1	(1000 kr)	‰	(1000 kr)
0-1 år	467	0,9262	-721	4,36	-3
2-5 år	931	0,8697	-29 578	4,09	-1 230
6-15 år	2 888	0,9521	-20 363	4,48	-3 359
16-22 år	2 092	0,9732	-1 089	4,58	-58
23-66 år	14 628	0,9797	-3 700	4,61	-436
67-79 år	3 485	1,1332	13 572	5,33	1 880
80-89 år	1 166	1,2072	28 116	5,68	3 786
over 90 år	290	1,3381	22 944	6,30	1 456
Øvrige kriterier i utgiftsutjevningen			-4 785		
		1,00261	4 396	4,72	12 664

Trekk 0-66 år:
55,5 mill. kr

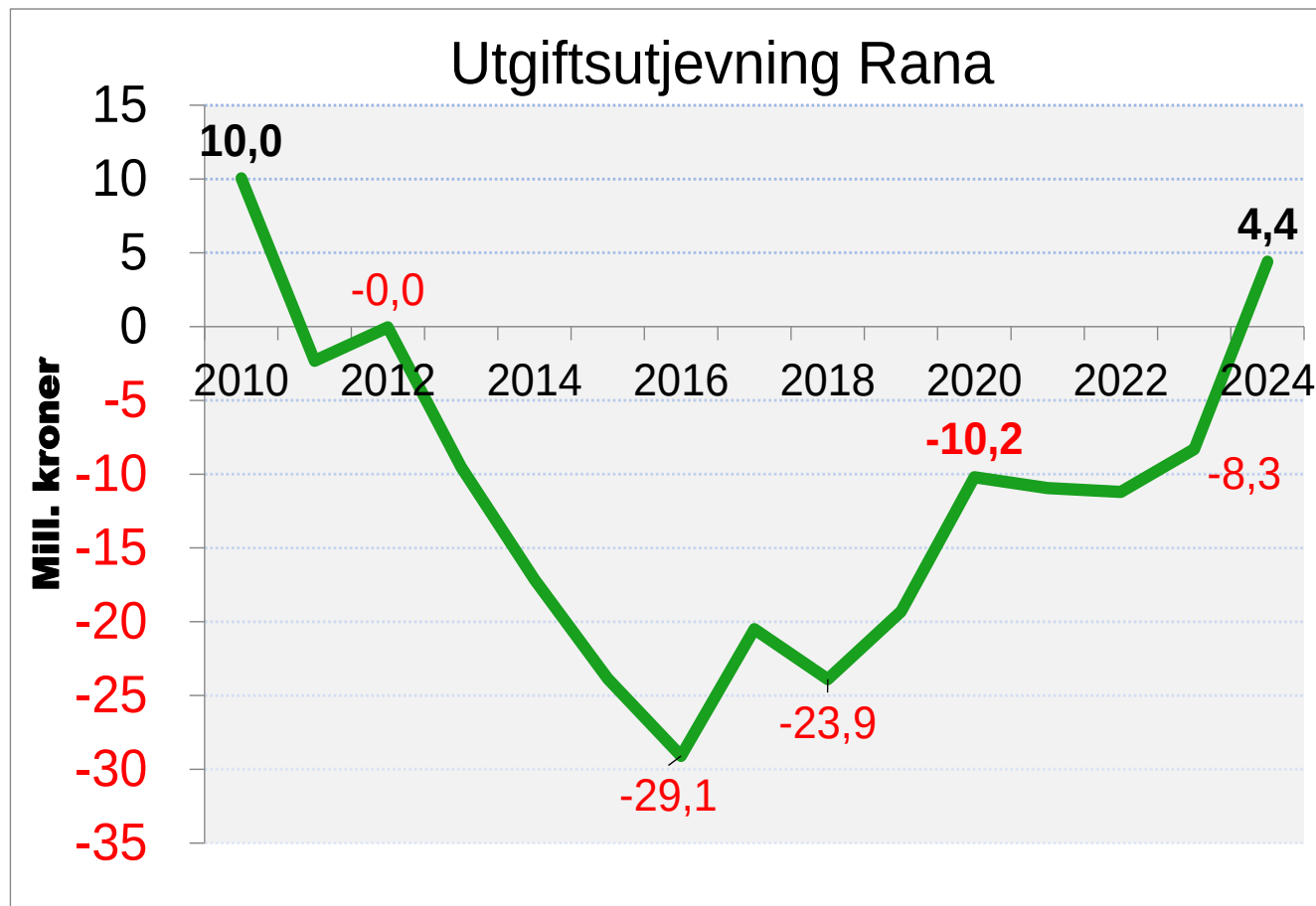
Tilførsel 67+:
64,6 mill. kr

Andel av befolkningen 4,71
Andel utgiftsbehovsindeks 4,72

Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger 2024:

Rana 65 062
Landet 64 893

Statsbudsjettet 2024 - inntektssystemet

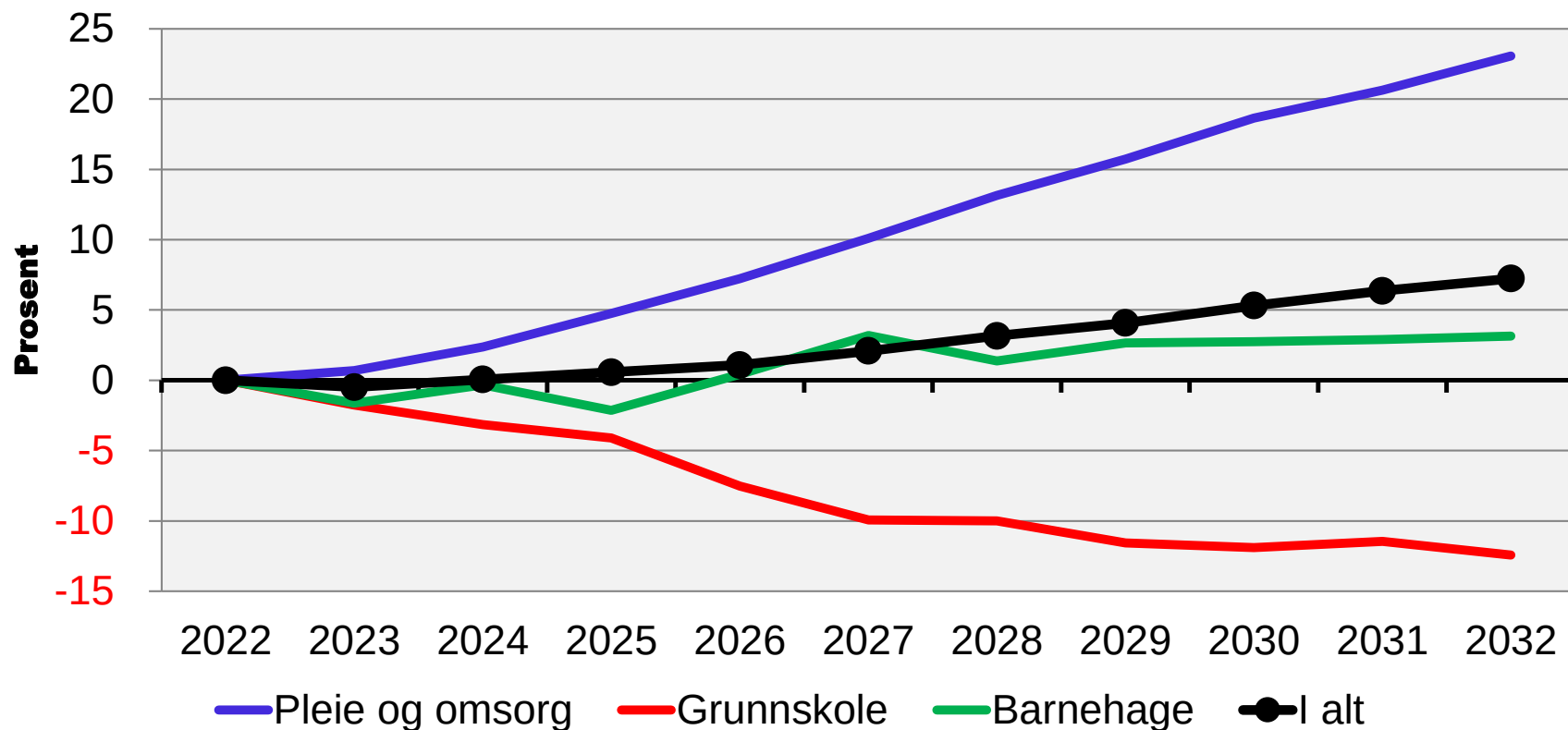

- Rana kommune endrer status fra 2024 og defineres som en «tungdreven» kommune.
- Sist Rana kommune fikk tilførsel gjennom utgiftsutjevningen var i 2010 .

Krever endret tjenesteleveranse

Endret utgiftsbehov demografi - Rana 2022 - 2032

(målt ved inngangen til det enkelte år)

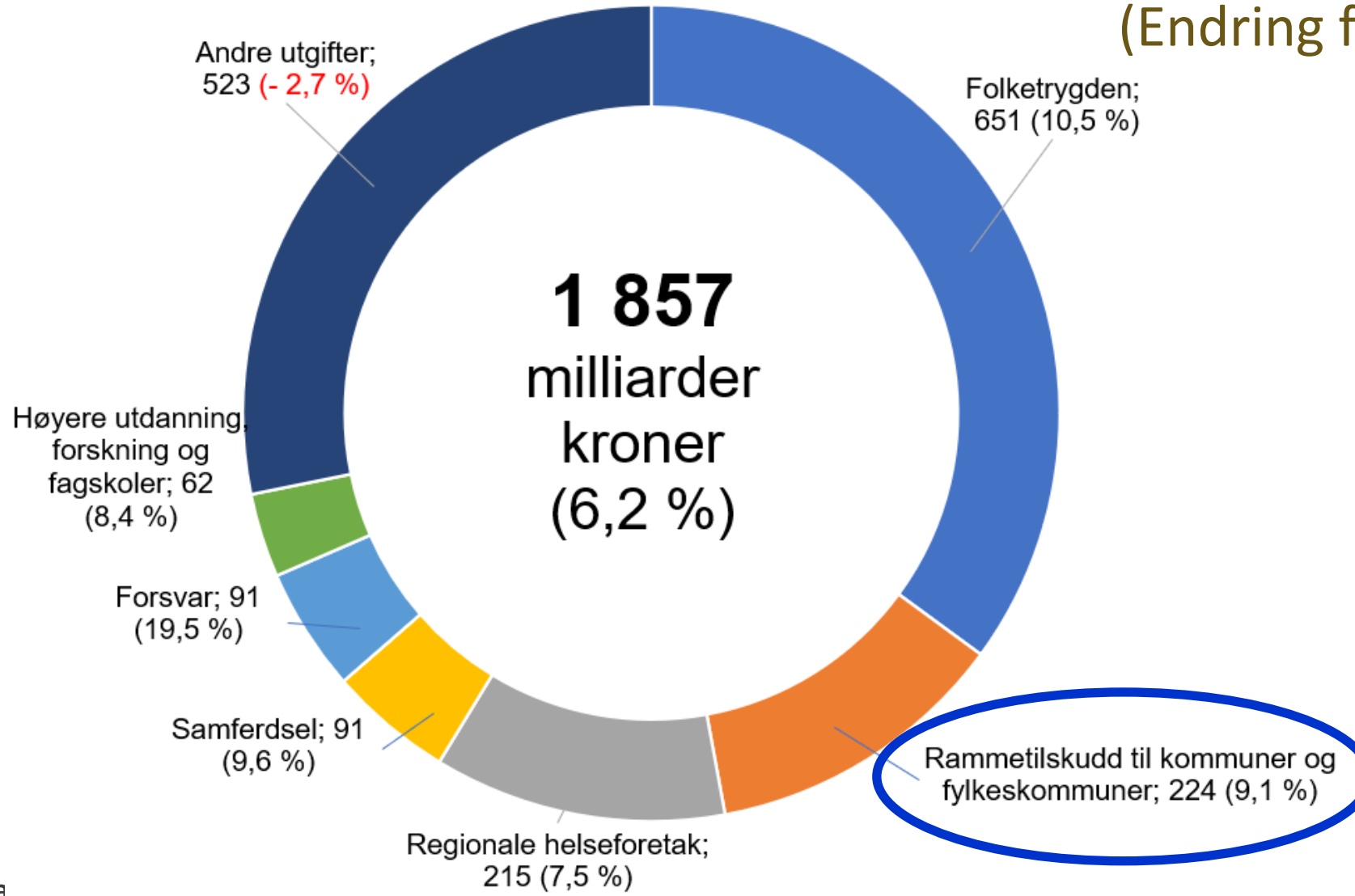
Statsbudsjettet 2024

 Rana
kommune

Statens utgifter 2024

(Endring fra 2023)

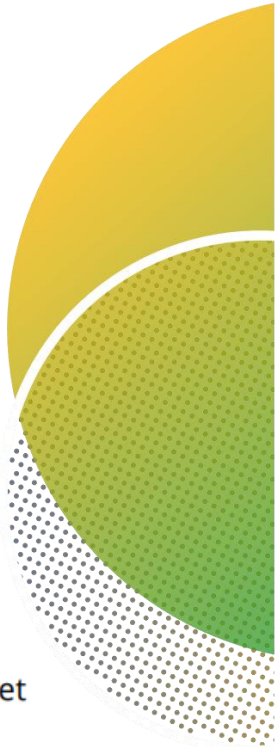

Statsbudsjettet 2024

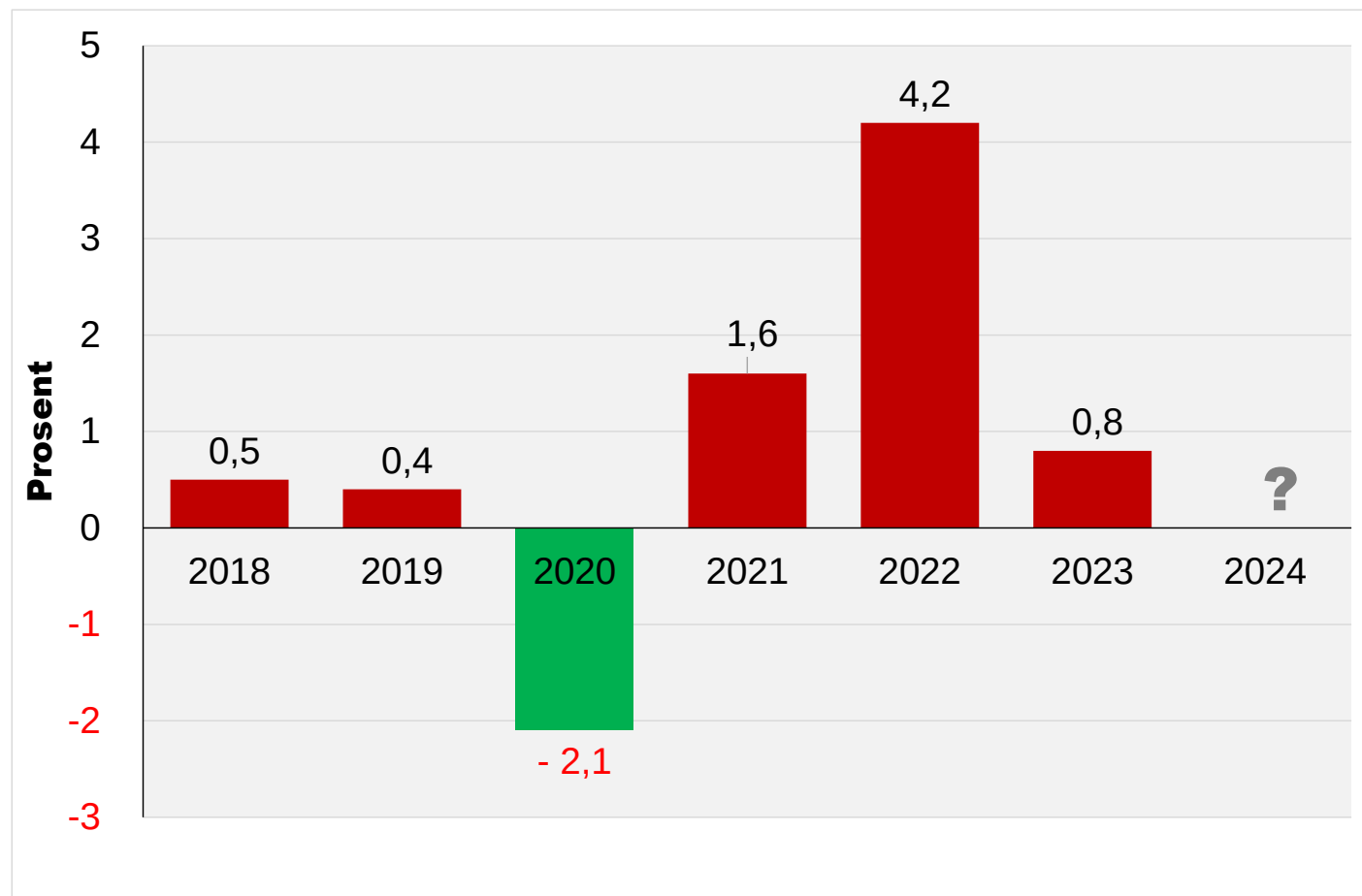
Vekst i frie inntekter 5,1 mrd. kroner

(Kommunene: Varslet i kommuneproposisjonen: 4,4 – 4,7 mrd. kr)

- Lønns- og prisvekst **4,3 prosent**.
 - (2022-2023 opprinnelig: 3,7 prosent – forventet vekst 4,5 prosent)
- Årslønnsvekst: **4,9 prosent** (2022-2023: 5,5 prosent)
- Anslag konsumprisvekst: **3,8 prosent** (2022-2023: 6 prosent)

Høyere kommunal lønns- og prisvekst enn anslått

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Anslått i statsbudsjettet	2,6	2,8	3,1	2,7	2,5	3,7	4,3
Faktisk lønns- og prisvekst	3,1	3,2	1,0	4,3	6,7	4,5	-
Differanse	0,5	0,4	-2,1	1,6	4,2	0,8	-

Frie inntekter Rana kommune

<i>Frie inntekter</i>	<i>Budsjett 2023</i>	<i>Budsjett 2024</i>	<i>Endring fra 2023</i>	<i>Endring i %</i>
Innbyggertilskudd	733 228	774 044	40 816	5,6 %
Utgiftsutjevning	-8 267	4 396	12 663	113,2 %
Korr. statlige skoler	8 739	9 801	1 062	15,4 %
Inntektsgarantiordning	-1 072	-1 894	-822	65,2 %
Særskilt fordeling	14 236	14 931	695	9,1 %
Nord-Norge-tilskudd	50 358	52 298	1 940	4,0 %
Skjønnstilskudd	0	0	0	
Sum rammetilskudd	797 222	853 576	56 354	7,7 %
Skatt på inntekt og formue	819 778	870 224	50 446	6,5 %
Inntektsutjevning	87 600	105 800	18 200	21,8 %
Sum skatt og inntektsutjevning	907 378	976 024	68 646	8,0 %
Frie inntekter	1 704 600	1 829 600	125 000	7,8 %

Stille opp for dem som rammes av høye priser

Bostøtte

Skolefritidsordningen

Sosialhjelp

**Økonomisk sikkerhet for
dem som ikke kan jobbe**

Barnetrygd

Strømstønad

Barnehage

Arbeidslinja

Finansdepartementet

Oppsummering statsbudsjettet 2024

- Økning i frie inntekter 125 mill. kr

 - Lønns og prisvekst 105 mill. kr
 - Nye oppgaver/satsninger 13,5 mill. kr
 - Barnehage, skolefritidsordning, rus og psykisk helse og økte satser sosialhjelp
 - Demografi og pensjon 26 mill. kr
 - **Sum økte utgifter** **144 mill. kr**
 - Utgiftene øker med 19 mill. kr mer enn inntektene
- **Statsbudsjettet gir et økt inndekningsbehov også i år**

Budsjett og økonomiplan 2024-2027

Oppsummering foreløpig opplegg

- Lønns- og prisvekst 105 mill. kr
- Demografi og pensjon 26 mill. kr
- Prioriteringer i statsbudsjettet 13,5 mill. kr
- Økt bosetting av flyktninger 12,0 mill. kr
- Nye tiltak og behov drift 9,5 mill. kr
 - (Nye innmeldte behov 2024: 40 mill. kr)
- Red. tilskudd ress. krev. tjenester 8,3 mill. kr
- Finansutgifter 27,5 mill. kr
 - Økt festeavgift, kapitalkostnader og NDR
- **Sum økte utgifter drift og finans 202 mill. kr**

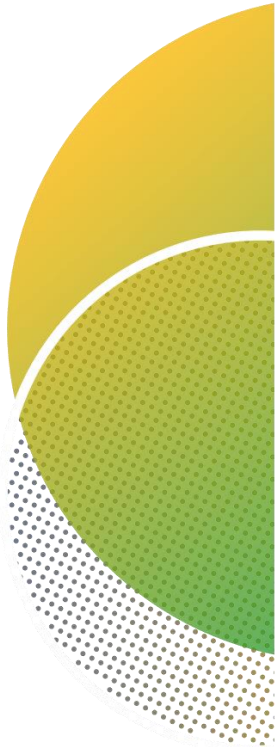
Oppsummering foreløpig opplegg 2024

Finansiering

- Frie inntekter 125 mill. kr
- Økte finansinntekter 47 mill. kr
 - Kraft, eiendomsskatt og integreringstilskudd
- Rammereduksjoner drift 20 mill. kr
 - Stramt opplegg som krever at foreslåtte tiltak får effekt
 - Krever riktige prioriteringer og strukturgrep
- Reduserte driftsutgifter 10 mill. kr

- Foreløpig netto driftsresultat: – 2,4 prosent i 2024
- Disposisjonsfondet: bruk -168,5 mill. kr, avsetning 44,4 mill. kr

Økt bruk av premiefond gir en kortsiktig drahjelp i planperioden.

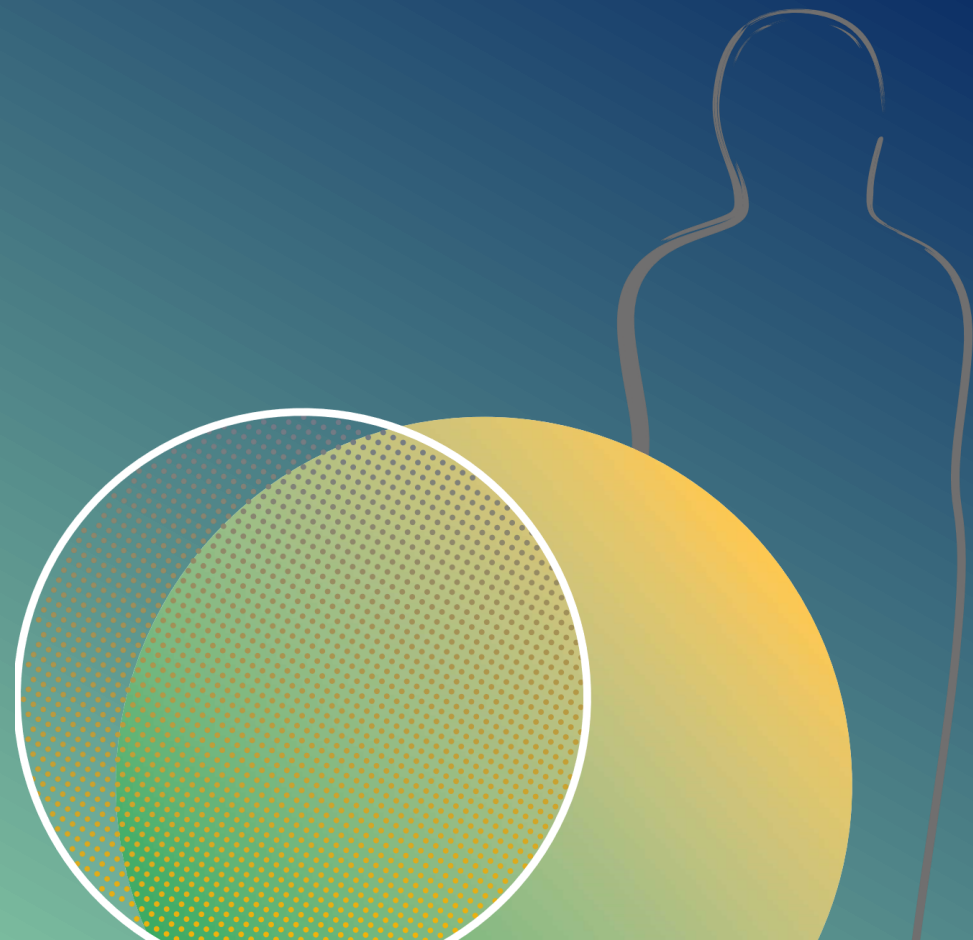

Sum rammetilpasning tjenester

	<i>B-2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>Sum reduksjon</i>
Støttetjeneste	120 696	-1 526	-2 544	-3 561	-4 578	-3,8 %
Oppvekst og kultur	605 757	-7 660	-12 766	-17 873	-22 979	-3,8 %
Helse og omsorg	666 545	-4 922	-14 870	-24 818	-34 766	-5,2 %
NAV kommune	44 750	-566	-943	-1 320	-1 698	-3,8 %
Teknisk sektor	115 591	-3 776	-6 293	-8 811	-11 328	-9,8 %
Kirkelig fellesråd	16 025	-395	-658	-921	-1 184	-7,4 %
Rana byggdrift KF	91 393	-1 155	-1 926	-2 696	-3 467	-3,8 %
SUM	1 660 757	-20 000	-40 000	-60 000	-80 000	-4,8 %

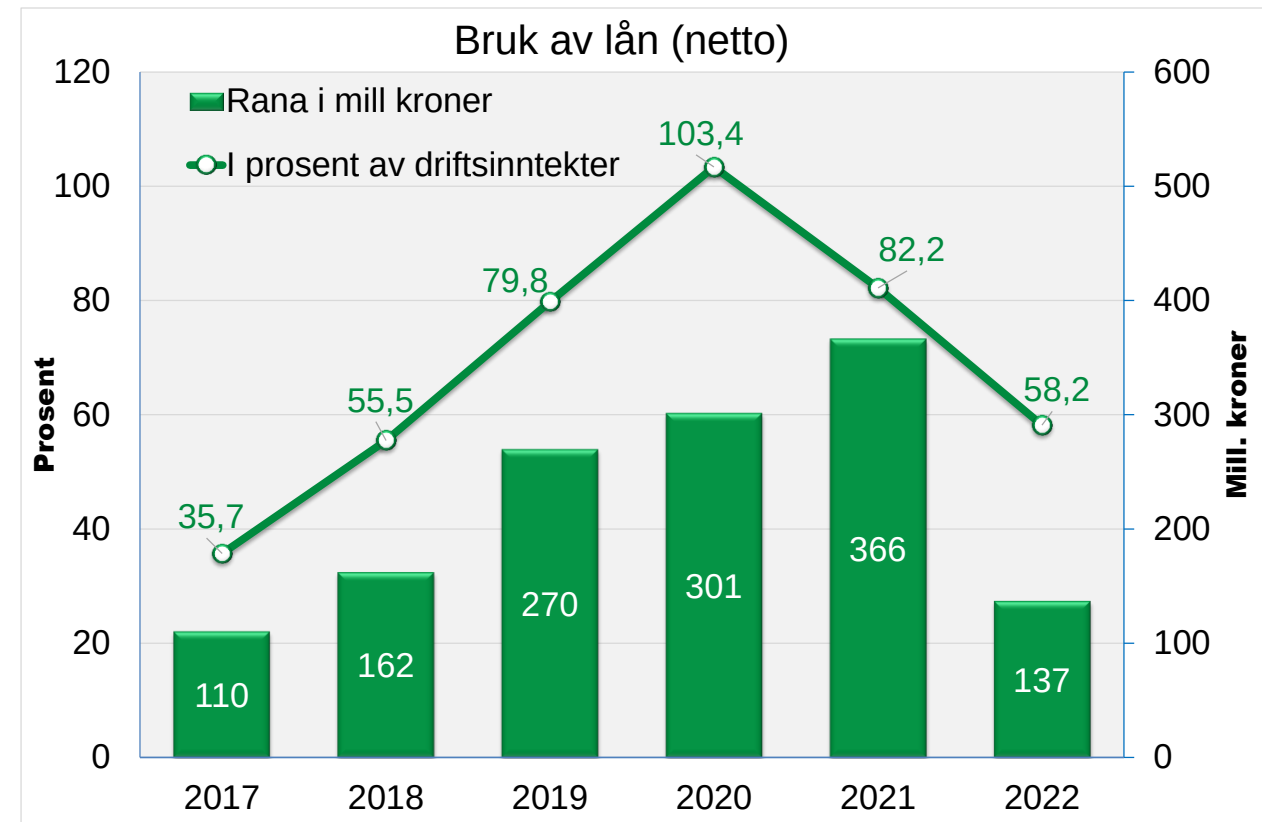
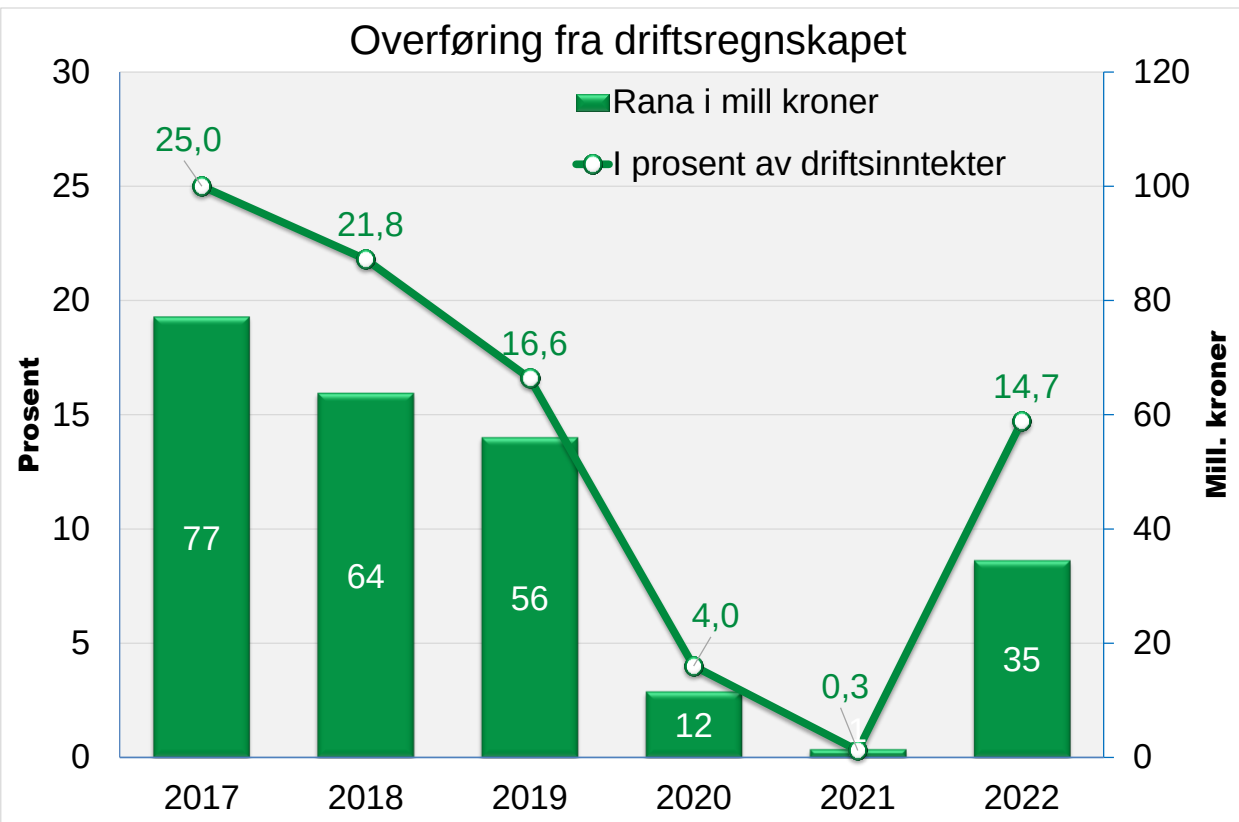

Investeringer

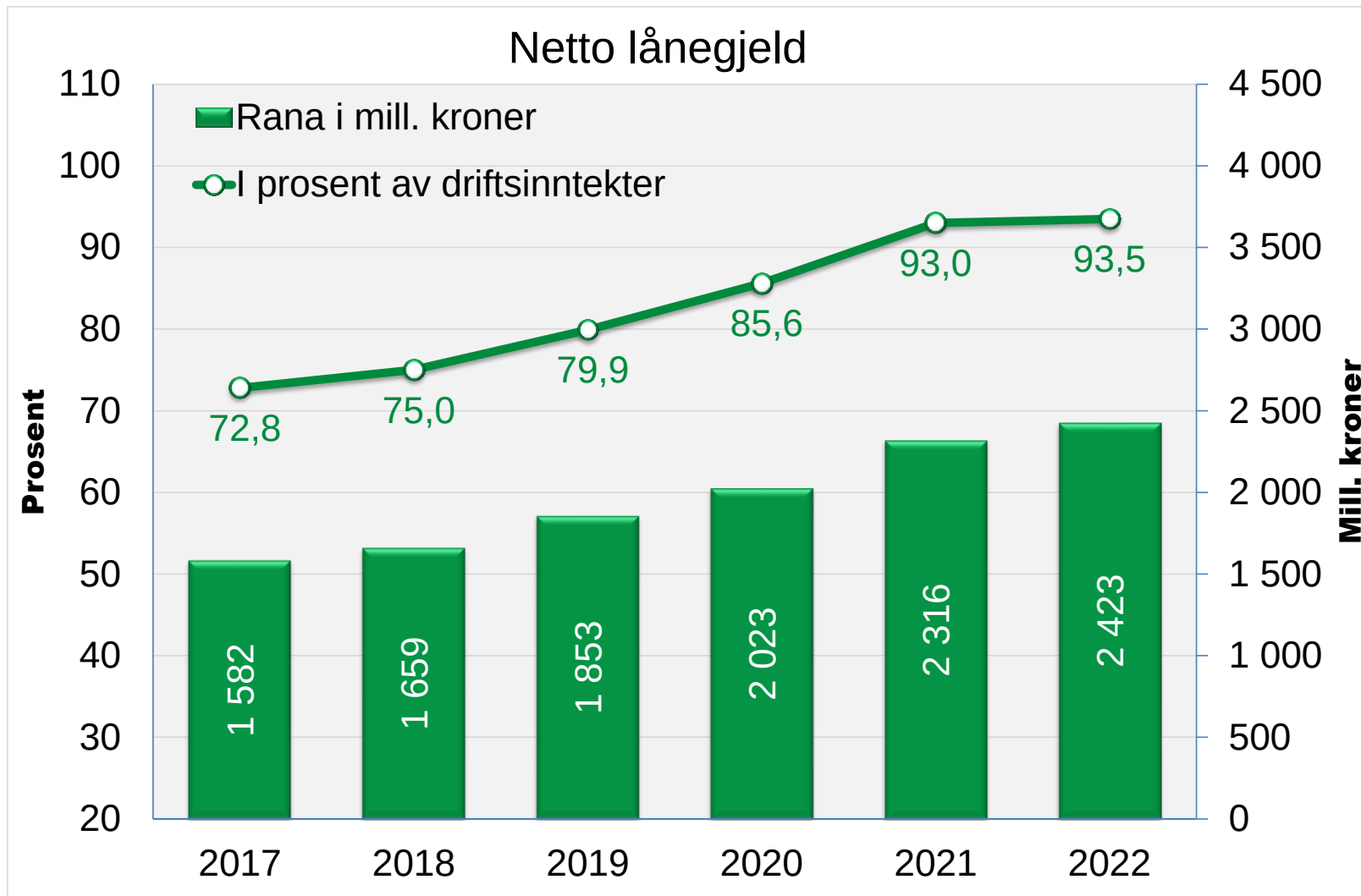

Høyt investeringsnivå over flere år

-Høy lånefinansiering og lav tilførsel av egenkapital

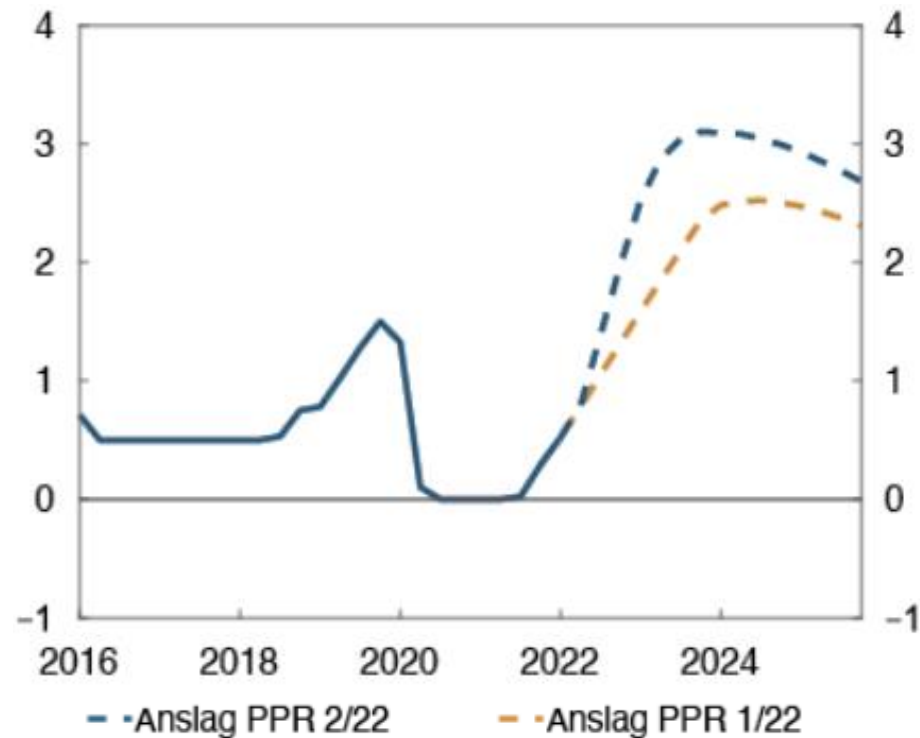
Økt gjeldsgrad

Økt rentenivå i økonomiplanperioden

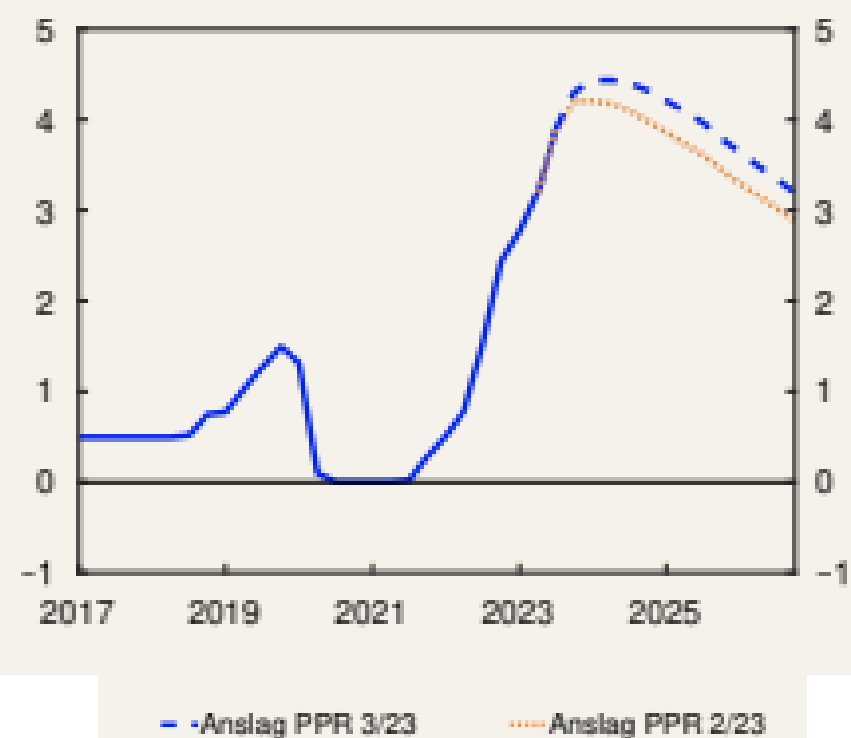
2022

Styringsrente prosent

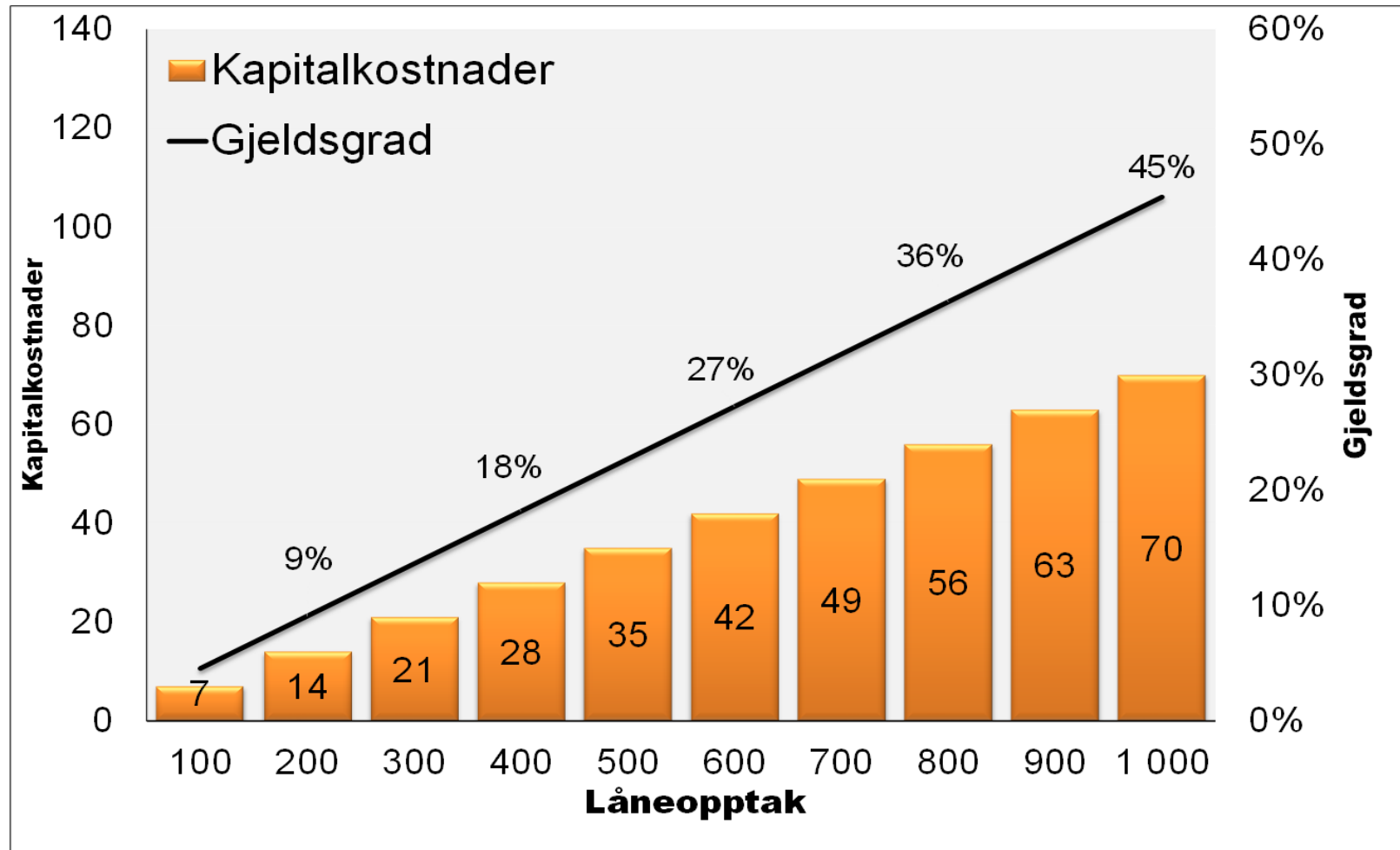

2023

Styringsrente prosent

Sammenhengen låneopptak, kapitalkostnader og gjeldsgrad

Stort investeringsbehov

Nye innmeldte tiltak	2024	2025	2026	2027	Totalt
Støttetjenesten	20 200	3 000	2 500	0	25 700
Oppvekst og kultur	57 000	0	0	0	57 000
Helse og omsorg	60 000	22 000	25 000	0	107 000
Tekniske tjenester	60 000	86 000	59 000	50 000	258 000
Sum innmeldte tiltak	200 200	111 000	86 500	50 000	447 700

- Prosjekter i økonomiplan 2023-2026: **1,0 mrd. kr.**
- Vedlikeholdsetterslep vann og avløp: **2,0 mrd. kr**
- Vedlikeholdsetterslep bygg: **1,6 mrd. kr**
- Kommunale veier: **0,2 mrd. kr**

Foreløpig investeringskisse 2024-2027

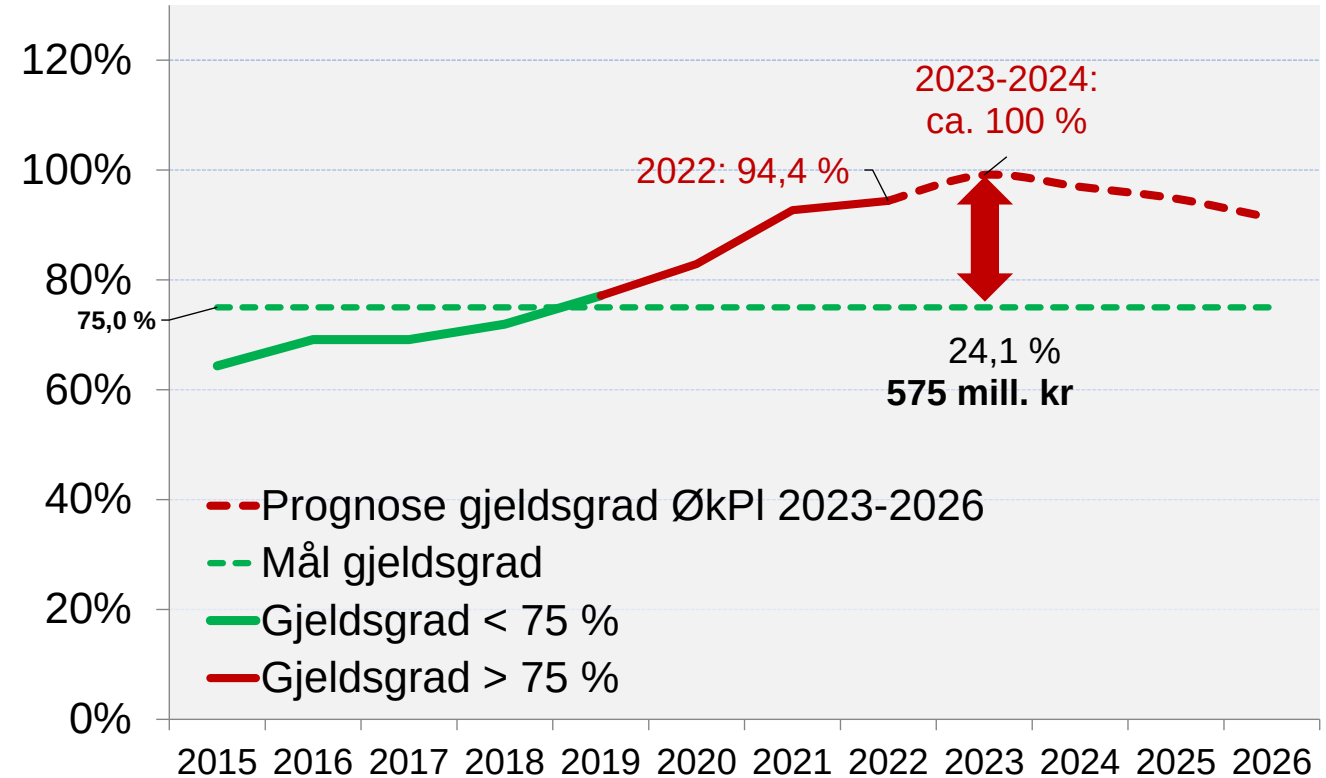
- Vann og avløp 498 mill. kr
 - ✓ Renseanlegg, Brennåsen, ledningsnett mm.
- Helse og omsorg 253 mill. kr
- Kommunal infrastruktur 205 mill. kr
 - ✓ Vei, IKT, innløsning festetomter, sjøfronten
- Moheia bad 65 mill. kr
- Oppvekst og kultur 35 mill. kr
 - ✓ Foyerboliger og bokbuss
- Kirkelig fellesråd 82 mill. kr
 - ✓ Krematorium og kjølerom
- Innovasjonsprosjekter 8 mill.

Totalt 1 146 mill. kr

Bærekraftig investeringsnivå

Gjeldsgrad

➤ Hvilke områder skal prioriteres?

➤ Når er vi tilbake til 75 prosent?

Prioritering av investeringer

- Anbefalt brutto investeringsramme på **maks. 1,0 mrd. kr.**
 - Fokus på investeringer som medfører reduserte driftskostnader.
 - Smarte investeringer – tenke nytt.
-
- Prisvekst og høyt rentenivå
 - Høy gjeldsgrad
 - Selvfinansierende prosjekt er ikke bærekraftige

2024

Strategisk langsiktig plan og helhetstenking

Oppsummering

Risiko i opplegget

- Økt lønns- og prisvekst over flere år - underkompensert
- Klarer drifta å levere i henhold til fastsatte omstillingskrav?
- Vekstmobilisering, demografi og økt press på tjenester.
- Rekrutteringsutfordringer.
- Kraftinntekter - eiendomsskatt – utbytte – nytt inntektssystem
- Klimakonsekvenser.
- Vedlikeholdsetterslep, **høyt investeringsnivå** og **økt rente**.
- **Nytt inntektssystem fra og med 2025**

Oppsummering

- Rammereduksjoner på 20 – 80 mill. kr i perioden.
- Et stramt opplegg som krever at drifta leverer.
- Ressursdreining fra unge – til eldre.
- Lite rom for nye tiltak.
- Usikkerhet rundt rammebetingelsene.
- Investeringsplanen må revurderes – anbefalt makstak 1 mrd. kroner.

Takke ja til å danse med demografien

Økonomi

→ Budsjett og økonomiplaner

→ Faktura fra kommunen

→ Innkjøp

→ Pensjon

→ Eiendomsskatt

→ Faktura til kommunen

→ Kommunaløkonomisk bærekraft

→ Regnskap

– Budsjett og økonomiplan 2024-2027

Presentasjon budsjettforutsetninger KST møte 20.06.2023 (PDF, 9 MB)

Perspektivanalyse 2024-2027 (PDF, 3 MB)

Kommunaløkonomisk analyse 2023 (PDF, 3 MB)

Kommunaløkonomiske ord og uttrykk 2023 (PDF, 3 MB)

KOSTRA analyse 2023 (PDF, 4 MB)

Hold stø kurs selv om det stormer

Takk for oppmerksomheten!

